

CVETJE

z verloy
sv.

Franciška

Časopis

za

naše verno ljudstvo

zlasti za ude

III. reda sv. Franciška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
izdaja

franciškanska provincija sv. Križa.

XXXVII. tečaj.

7.-8. zvezek.

V Ljubljani, 1920.

Ant. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Izhaja za nedoločen čas vsaki drugi mesec. Naročnina znaša za pol leta 8 K, za celo 16 K.

Naslov za naročila: »Cvetje«, franciškanski samostan v Ljubljani.

Poština plačana po pavšalu.

Vsebina 7.—8. zvezka:

	Stran		Stran
P. Placid Fabiani, zlatomašnik (s podobo)	129	Poduk za novince	141
Zlatomašniku P. Placidu Fabianiju	130	Kri Kristusova, napoji nas!	149
Značajnost	131	Lepo vedenje	150
Bistvo in namen tretjega reda sv. Frančiška	133	Kažipot k popolnosti	153
Bodi samostojen	137	Bodi svetloba	156
Pogoji in blagoslov skupnega življenja	140	Dopisi	159
		Prilogočilo v molitev	160
		Zahvala za vslišano molitev	160

Prihodnji zvezek 9.—10. bo izešel za praznik sv. Ludovika 25. avgusta.

Nekaj nad 800 naročnikov, katerim Cvetje deloma posameznim, deloma na župne urade, redno pošiljamo, še ni poravnalo letošnje (nekaj tudi lanske) naročnine. Ker je tiskarna pri zadnjem zvezku (5—6) zopet z računom izdatno poskočila kvišku, da je bilo plačati za 6600 izvodov le 116 kron manj kot deset tisoč, zato **prosimo vse z naročnino zaostale**, naj jo še ta mesec poravnajo po čeku, ki smo ga temu zvezku priložili. Poslali smo čeke tudi naročnikom, ki so poslali naročnino samo za pol ali četrt leta. Brez nje bi mogli izdati le še en sam zvezek, ker bo ž njim blagajna brez naročnine zaostalih več kot popolnoma suha. Če bodo pa naročnino poravnali ysi, ki je še niso, bomo letos za silo brez večjih dolgov prerili tik mimo prepada. Kak uspeh bo ta prošnja dosegla, bomo sporočili v prih. zvezku. — Cena za nove naročnike je nadalje: celoletno 16 K, poluletno 8 K. Starim naročnikom in plačnikom ni potreba doplačevali.

Prosimo, pošljite takoj naročnino! Ček je priložen!

Priporočajte in širite Cvetje!

Tretjeredne vaje za avgust 1920.

Ljubljana: Mesečni shod: 15. avgusta ob polu petih popoldne; za zadržane: 16. avgusta ob polu šestih zjutraj v dvorani; Poduk za novince: 29. avgusta ob 4. popoldne; Odborna seja: za ženske: 22. avgusta ob 4. popoldne. 24. julija bo ob pol 6. uri sv. maša za ude frančiškanske misijonske družbe. — **Kamnik:** Mesečni shod: 29. avgusta ob polu štirih popoldne; poduk za novince: 29. avgusta po shodu; odborna seja: 29. avgusta ob 3. popoldne. — **Nazaret:** Mesečni shod: 1. avgusta ob polu 8. uri zjutraj. — **Brežice:** Mesečni shod: 29. avgusta ob 2. popoldne. — **Maribor:** Mesečni shod: 15. avgusta, Marljivo vnebovzetje ob 3. popoldne — **Celje:** Mesečni shod: 1. avgusta ob 1. popoldne. — **Škofja Loka:** Mesečni shod: 8. avg. ob polu 4. popoldne. — **Brezje:** Mesečni shod: 15. avgusta ob polu 8. zjutraj. — **Vič:** Mesečni shod: 6. avgusta ob 5. zjutraj; odborna seja in poduk za novince: 1. avgusta po litanijah.

CVETJE

XXXVII. tečaj.

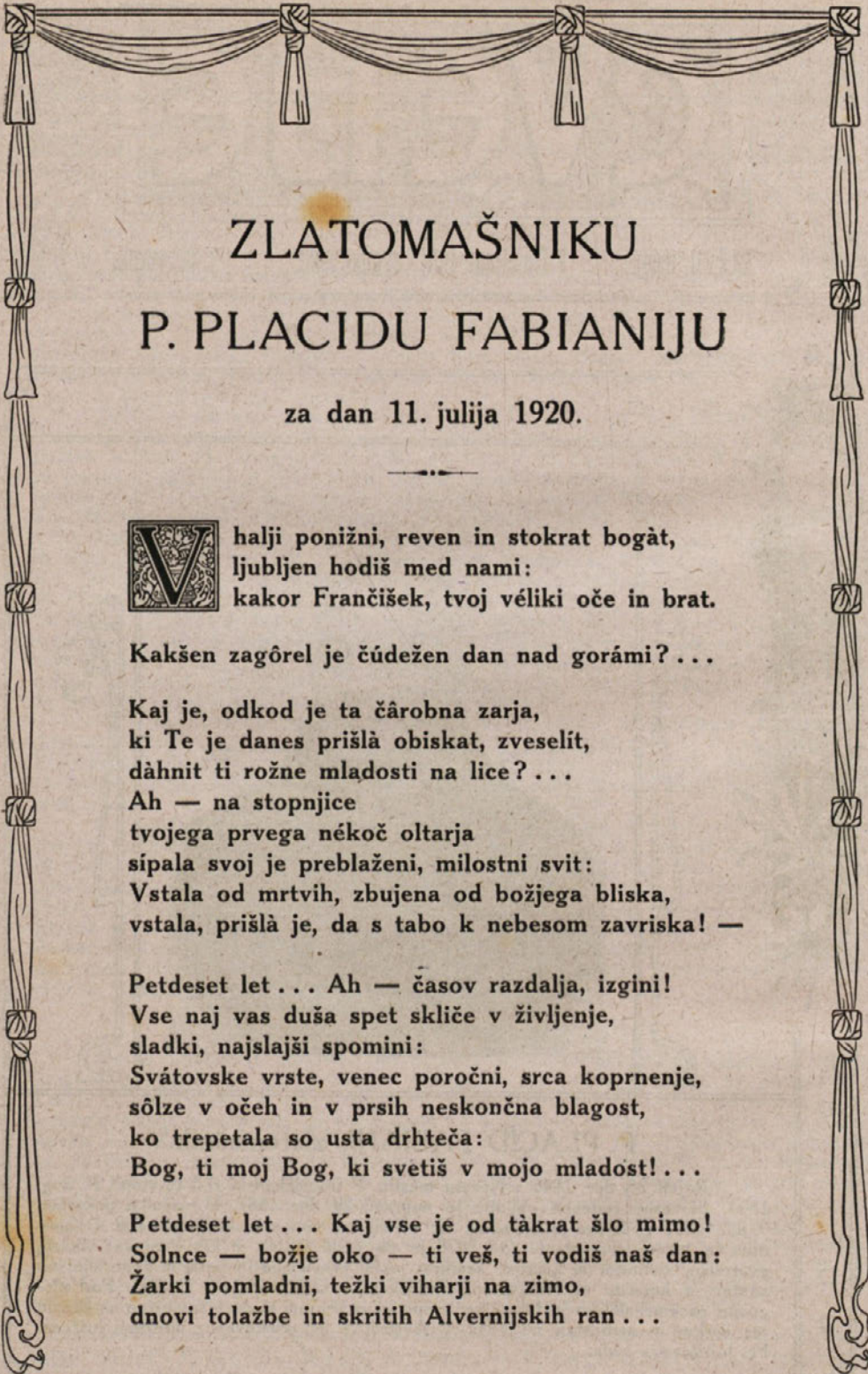
V Ljubljani, julij - avgust 1920.

7.-8. zvezek.

P. PLACID FABIANI, zlatomašnik.

Rojen 25. dec. 1846 v Novem mestu. V frančiškanski red je stopil 31. avg. 1864. Slovesne redovne obljube je napravil 29. dec. 1867. V mašnika posvečen 9. jul. 1870. — Sprva je bil nekaj let učitelj na samostanski ljudski šoli v Kamniku in vikarij samostana. Od 1878. je pa bival stalno v Ljubljani kot vikarij, gvardijan, definitor in kustos; šestkrat je bil provincijal in petkrat generalni vizitator in komisar na Hrvaškem, Tirolskem, v Dalmaciji in v Galiciji. Pod njegovim provincijalatom je bil največ ž njegovim trudom sezidan samostan na Brezju ter cerkev in samostan na Viču. V Avstriji je bil odlikovan z vitežkim križcem Fr. Jožefovega reda.

ZLATOMAŠNIKU

P. PLACIDU FABIANIJU

za dan 11. julija 1920.

halji ponižni, reven in stokrat bogat,
ljubljen hodiš med nami:
kakor Francišek, tvoj véliki oče in brat.

Kakšen zagôrel je čúdežen dan nad gorámi? . . .

Kaj je, odkod je ta čârobna zarja,
ki Te je danes prišla obiskat, zveselit,
dâhnit ti rožne mladosti na lice? . . .

Ah — na stopnjice
tvojega prvega nékoč oltarja
sípala svoj je preblaženi, milostni svit:
Vstala od mrtvih, zbudjena od božjega bliska,
vstala, prišla je, da s tabo k nebesom zavriska! —

Petdeset let . . . Ah — časov razdalja, izgini!
Vse naj vas duša spet skliče v življenje,
sladki, najslajši spomini:
Svátovske vrste, venec poročni, srca koprnjenje,
sólze v očeh in v prsih neskončna blagost,
ko trepetala so usta drhteča:
Bog, ti moj Bog, ki svetiš v mojo mladost! . . .

Petdeset let . . . Kaj vse je od tàkrat šlo mimo!
Solnce — božje oko — ti veš, ti vodiš naš dan:
Žarki pomladni, težki viharji na zimo,
dnovi tolažbe in skritih Alvernijskih ran . . .

Bilo, kar bilo! — —

Dan se je vžgal nad gorami,
kakor obljubljen je malokomú —
zlati Tvoj dan: sam Oče nebeški
kelih nalil Ti je, ves pozlačen do robú . . .

Primi za kelih — Ti, ki ubog in bogat,
skrômen in ljubljén hodiš med nami:
kakor Frančiček, tvoj véliki oče in brat!

Primi za kelih! Tvojih prijateljev krog
s Tabo ime Gospodovo kliče,
s Tabo prepeva: Hvaljen, zahvaljen, o Bog! —

Dr. Mihael Opeka.

Značajnost.

grškem modrijanu Dijogenu pripovedujejo, da je pri belem dnevu hodil sè svetilnico po ulicah mesta Aten. Ko so ga vprašali, kaj išče z lučjo po dnevu, odgovori: „Mož“. Ta čudak je namreč videl, da je po njegovih nazorih tako malo pravih mož, da jih niti po dnevu z lučjo ne najde. Mož je bil pač čudak svojih posebnih nazorov.

Mi se v posebnosti tega modrijana nočemo spuščati, rečemo pa lahko, da ima tudi naš čas malo pravih mož, veliko premalo značajnih ljudi.

Kaj napravi moža za moža? Obleka? Na videz mogoče, v resnici pa ne. Možja napravi za moža možat nastop, možato ravnanje, recimo na kratko značaj.

Kedo je značajeń? Značajen je, kedor dosledno, enakomerno, s trdno in neomahljivo voljo vedno tako misli, govori in dela, kakor zdrav in po milosti božji razsvetljen razum za pravo in resnično spozna. Značajen človek ima in mora imeti trdna načela.

Razum mora prevdarjati in presoјati, kaj je pravo in resnično. Pri tem ne sme gledati na nagnenje srca, na zahteve nizkotnih strasti, na mnenje zapeljivega sveta, ampak mora iskati čisto resnico. In kedar jo najde, se je mora volja trdno okleniti, nje se stanovitno držati in po nji življenje vravnati.

To delo ni lahko in je večkrat dolgotrajno, preden se slabotna volja tako vtrdi, da se ravna vedno in vselej po istih načelih.

Zato pa pri nedoraslih ljudeh še ne moremo govoriti o značajih. Mladina še nima načel, ker ji še manjka spoznanja, skušnje in znanja. Kjer pa ni načel, tam ni značajev. Truditi se mora pa tudi mladina, da pravo spoznava, se z voljo resnice oklepa in se stanovitno v tem vadi. Nezrela mladina je podobna mladi rastlini, ki se sama še ne more po koncu držati; zato se opira na druge: na Boga, na stariše, na vzgojitelje. Ti so dolžni mladini pomagati spoznavati pravo za pravo, resnično za resnično; od tega je odvisna njihova časna in večna sreča. Značaje pa more vzgojiti le tisti, ki že sam značajan, zakaj če slepec slepca vodi, oba v jamo padeta. Stariši in vzgojitelji imajo o tem veliko odgovornost pred Bogom.

Značaj je pa lahko dober ali slab. Kedor se drži pravih nauk in resnice, ter dosledno po nji ravna, ta ima dober, pravi, plemenit značaj. Kedor se pa oklene krivih nauk in napačnih načel, ta ima slab, hudoben značaj. Če pa kedo ravna danes po tem načelu, jutri zopet po drugem, ta je omahljivec in zasluži ime brezznačajnega človeka.

Lepi zgledi značajnosti so svetniki božji, posebno marterniki. Tu navedemo za zgled sv. očeta Frančiška. Dolgo je resnico iskal in premišljeval, kaj zahteva Bog, večna nezmotljiva Resnica od njega. Ko je pravo spoznal, se je njegova volja takoj tega odločno oklenila. Za vzor je vzel Jezusa, njegov nauk mu je bil načelo. Po tem se je ravnal neomahljivo in dosledno notri do smrti. Frančišek je lep, plemenit značaj v dobrem. — Njegova prva, najboljša učenka sv. Klara ni bila nič slabejša. Spoznavši pravo načelo je po noči ušla iz očetove hiše in se ni vdala ne grožnjam, ne sladkim besedam; 18 letna deklica ni popustila od načela, ki je je za pravo spoznala in se ga oklenila za vse dni življenja. Takih lepih, plemenitih značajev štejejo Frančiškovi redovi obilno število in jih je mnogo še dandanes tudi mej tretjeredniki. Z največjo natančnostjo se držijo zapovedi vodila, ki je njih načelo.

Grde zglede pokvarjenih in hudobnih značajev nam ponuja zgodovina posebno v odpadnikih in izdajavcih vere in naroda.

Omahljivcev in brezznačajnih ljudi imamo v sedanjem času posebno veliko. Kar so pred par leti še hvalili, zagovarjali, povelečevali, opevali ko odlične vzore, to teptajo, grdiijo, smešijo sedaj javno in očitno. In če bi se razmere danes ali jutri drugače zasukale, bi tisto, kar sedaj hvalijo, jutri že prezirali in zaničevali. To je grd madež naše dobe, umazana podoba, ki jo slika sedanja brezznačajnost v knjigo zgodovine. Imela bo pa ta brezznačajnost tudi slabe nasledke pri vzgoji narodov. Kedo naj še komu zaupa? Kedo še verjame, da časniki resnico poročajo? Kako bi se morali sramovati svoje neznačajnosti govorniki, ki v blato teptajo tisto, kar so pred kratkim za sveto resnico razglašali?

Poncij Pilat je trdil: „Ne najdem krivice na njem“. In vendar je Jezusa obsodil. In ko Jezus povdarja, da je zato prišel na svet, da spričuje

resnico, je Pilat dvoječe odgovoril: E, kaj resnica. Tako prezirljivo se tepta resnica tudi v naših dneh. Zato je toliko neznačajnosti.

Če hočemo biti značajni, se moramo okleniti pravih načel, resničnih nauk in jih v življenju dosledno izvajati in po njih živeti.

Katera so ta načela? Najvišje načelo je volja božja. Ta je prva in nad vse drugo. To izpolnjevati in dosledno po nji živeti je dolžnost vseh. Kedor hoče biti značajan v dobrem in si pridobiti plemenit, dober značaj, se mora v vsem držati božje volje. Od te nas ne sme odvrniti in na nasprotno stran speljati ne nagnenje srca, ne strasti, ne mnenje ljudi, ne strah pred trpljenjem ali zaničevanjem, ne denar, ne uživanje in ne hvala sveta.

Volja božja je pa razodeta v Jezusovem nauku. Jezusovega nauka življenski program in načelo je pa: zatajevanje, odpoved, uboštvo. Kedor hoče biti značajan kristijan, dober, plemenit človek in Bogu dopadljiv, se mora vsemu odreči, kar ga ovira izpolnjevati voljo božjo. Jezus imenuje to odpoved sovražstvo do vsega, kar ga odvrča od Boga: „Nihče izmej vas, ki se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec“. (Luk. 14. 33.) — Ako prihaja kedo k meni in ne sovraži (t. j. manj ljubi) svojega očeta in svoje matere in žene in svojih otrok in bratov in sester, in tudi svoje duše (t. j. življenja), ne more biti moj učenec“. (Luk. 14. 26.) — „Sovražniki človeka so njegovi domači. Kedor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, mene ni vreden; in kedor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, mene ni vreden. In kedor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, mene ni vreden“. (Mat. 10. 36—38) — To velja tudi onim, ki stavijo narodnost na prvo mesto. —

S premagovanjem samega sebe izpolnuj dosledno v vsem najvišje načelo, voljo božjo, pa boš čist, jeklen, plemenit značaj.

P. ANGEL MLEJNIK:

Bistvo in namen tretj. reda sv. Frančiška.

IV. poglavje.

Tretji red pravi red.

Bistvena dolžnost udov tretjega reda je, zvesto spolnjevati krščanske dolžnosti, kakor so se že pri sv. krstu zavezali. Zato ni bistvene razlike mej tretjeredniki in kristijani, kateri kot živi udje sv. Cerkve sv. evangelij z ljubeznijo in v duhu Jezusovem spolnujejo. Po tem načelu je tretji red kot tak po svojem bistvu neko zedinjenje takih kristijanov, ki nočejo biti več, pa tudi ne manj, kot verni učenci Gospodovi. To je pa že velika milost in čast pred Bogom.

Vendar je treba pomisliti to: Ali ne razodeva že ime, katero nosi zedinjenje teh kristijanov, da so oni vendar nekaj več, kot samo navadni kristijani? Ali ni družba tretjerednikov tudi red? Ali ne znači ime tretji red, da imajo udje tega tovarštva neke posebne in višje dolžnosti? In če bi kedo to tajil, kakšen pomen naj bi imelo potem označenje „red“? Ali ne bi bil potem tretji red le navadna bratovščina? Na ta vprašanja nam je odgovoril že papež Leon XIII. Nekoliko tjednov potem, ko je bil objavil na novo predelano vodilo tretjega reda, je sprejel v posebnem zaslišanju vse tri generaljne ministre redov sv. Frančiška, ki so se mu prišli zahvalit za njegovo veliko delo v prospah tretjega reda. To priliko je sv. oče porabil in je najprej povedal, za kaj mu je šlo pri prenovljenju vodila. Rekel je: „V današnjih okoliščinah, ko se množe in rastejo skrbi za življenje, gorečnost krščanska se pa ohlaja, je bilo treba upogniti staro ostrost tretjega reda, da se jih čim več privabi k evangeljskem duhu sv. Frančiška“. Nato jim pojasni nekatere pomisleke in napačno razlaganje preosnove sv. vodila in pravi: „Nekateri so mislili, da se je po novi vstanovi (Misericors Dei Filius) tretji red ponižal do preproste bratovščine. To ni bil naš namen, temuč, kakor smo že rekli, bistvo in natura te naprave ostane, kakor je bila in ni preprosta bratovščina, temuč pravi red“. Iz teh jasnih besedi je razvidno, da sv. cerkev tretji red ni ponižala do bratovščine, temuč ga pripoznava za pravi red. Spoznamo pa tudi, da redovni značaj prav nič ne omejuje bistva tretjega reda.

Da se o tem prepričamo, pogledjmo: 1. Ali je vtemeljena razlika mej tretjim redom in bratovščinami? 2. V kaki zvezi je redovni značaj z bistvom tretjega reda? 3. Kakšen je pomen redovnega značaja?

1. Sv. cerkev loči natančno redove od bratovščin, bratovščine same se pa mej seboj tako strogo ne ločijo. Označenja „bratovščina“, „verska družba“, „tovarištvo“, „sodaliteta“, „kongregacija“, ta imena rabi cerkveno pravo brez posebnega razločevanja. Splošno se pod tem razumevajo cerkvene družbe, katerih namen je, da se njih udje vadijo v delih krščanske ljubezni, ki niso že posebej zapovedana, n. pr. misijonska družba, Vincencijeva družba, družba za oskrbovanje cerkvene obleke i. t. d., ali da opravljajo razne pobožnosti n. pr. bratovščina presv. Srca Jezusovega, Karmeljska bratovščina, sv. Družine itd. V vseh teh primerih se določuje le neka posebna vrsta verskega ali cerkvenega življenja. To velja tudi o stanovskih družbah n. pr. družba za kršč. matere in druge.

Neka posebna versta cerkvenih stanovskih družb so Marijine kongregacije. Papež Gregorij XV. je sicer l. 1621. izrekel, da določbe, katere je dal papež Klemen VIII. za bratovščine, ne vežejo Marijinih kongregacij, vendar kažejo tudi te v svoji prvotni obliki značaj bratovščine. Prvo kongregacijo so l. 1563. vstanovili pp. jezuiti v rimskem kolegiju za svoje učence, da bi se ti s posebnim Marijinim češčenjem spodbujali k čistemu življenju in k marljivosti do učenja. Kmalu na to so se na vseh jezuitskih zavodih vstanovile take dijaške kongregacije in so bile pridružene prvi bratovščini v Rimu. L. 1586. je dovolil papež Sikst V., da so se take kongregacije vstanovile tudi za druge stanove n. pr. za klerike, vajence, vojake, plemiče, mojstre,

trgovce. Papež Benedikt XIV. je l. 1751. potrdil kongregacije tudi za žene in dekleta. Vodili so jih pp. jezuiti.

Ako vprašamo, kaj morajo biti Marijine kongregacije po volji sv. cerkve, najdemo odgovor v besedah papeža Benedikta XIV.: „V Marijinih kongregacijah se njeni udje navajajo, da se pred vsem posebno posvete službi in češčenju preblazene Device Marije in takorekoč po roki tiste, ki je mati lepe ljubezni, strahu in spoznanja božjega, hite do krščanske popolnosti in do cilja večnega življenja.“ „Te besede namestnika Kristusovega“, pravi P. Andlau, „označujejo bistvo kongregaciji in sicer po svojem daljnem namenu — stanovska krščanska popolnost, po svojem bližnjem namenu — češčenje preblazene Device in sicer posebno češčenje, ki se razodeva v tem, da se udje posvete Materi božji“. Ker se povdarja posebno češčenje Matere božje, torej neka posebna vrsta cerkvenega življenja, so kongregacije sorodne bratovščinam; posebna zahteva pa, da se udje trudijo za stanovsko popolnost, jih povzdiguje nad navadne bratovščine. Razvidna je tedaj razlika mej tretjim redom in cerkvenimi družbami. Tretji red hoče več, sega višje, kot navadne bratovščine. Njegov cilj ni pospeševati le versko življenje, in ne priporoča v ta namen le izredne verske pripomočke, temuč stavi podlago vsega verskega življenja; to je krščanski duh v zvezi sè sv. evangelijem. Najbližje tretjemu redu so Marijine kongregacije, kar tiče njih organizacijo in namen. Da, reči smemo, da je njih organizacija po stanovih, po poklicu in spolu tesnejša in krepkejša kot jo ima tretji red; zato so nje vspehi bolj očitni in zunanji; vendar je velik razloček mej tretjim redom in Marijinimi družbami. Ako tedaj papež Leon XIII. pravi: „Tretji red ni le preprosta kongregacija“, ni bilo s tem rešeno le cerkvenopravno vprašanje, temuč tudi povedano, da se tretji red bistveno loči od drugih družb, kongregacij, bratovščin. Papež Benedikt XIII. je to l. 1715. naravnost izrekel z besedami: „Določimo in izjavljamo, da je tretji red svet, zaslužen, in krščansko popolnen red in se popolnoma loči od vsake bratovščine.“

2. Notranja lastnost tretjega reda zahteva posebno označenje in sv. cerkev, katera edina ima v tej zadevi odločevati, mu je prisodila značaj reda. Leon XIII. pravi jasno, da tretji red, kakor ga je on prenovil, „ostane pravi red“.

V kaki zvezi je tedaj bistvo tretjega reda z redovnim značajem? Pomniti je treba, kaj pomeni beseda „red“. Ako slišimo besedo „red“ si mislimo razne redove, katerih udje žive po samostanih n. pr. frančiškane, benediktine, kapucine i. dr. Vendar spadajo vsi ti v isto vrsto redov. Zato jih sv. cerkev imenuje regularne ali samostanske redove in njih udje se imenujejo redovniki, religiozi. Razen teh redov so pa še druge družbe, ki imajo malo skupnega s temi redovi, kakor n. pr. stari od cerkve potrjeni viteški in vojaški redovi. Ako tedaj sv. cerkev pravi: tovarišstvo tretjerednikov „je pravi red,“ je s tem le povedano, da ne spada v veliko skupino bratovščin, temuč da ima v vrsti raznih redov svoje mesto in posebno obliko. Zato papež Benedikt XIII. ne dokazuje redovnega značaja tretjega reda s tem, da bi povdarjal, kako je tretji red notranje soroden s prvim redom sv. Frančiška, temuč pravi le, „da ima tretji red, kakor drugi, tako regularni, kakor vojaški, svoje po-

sebno redovno obleko." Ne ozira se tedaj na vsebino in namen vodila in ne na dolžnost obljube. Redovni značaj nima namena, da bi označil bližnji namen tretjega reda, temuč kaže le obliko organizacije, s katero naj bi se dosegel redovni cilj. Kakor bistvo kake reči ne določa oblika, temuč cilj in namen, tako redovni značaj tretjega reda ne pove, kaj ima biti tretji red. Cilj tretjega reda določa njegov posebni značaj nasproti drugim redovom. Njegov čisto verski namen kaže, da je tretji red najbližji regularnim redovom. Kakor ti, tako navaja tudi tretji red svoje ude, da si prizadevajo za krščansko popolnost in temu cilju vse drugo podreja.

S I. in II. redom sv. Frančiška ima pa tretji red to skupno, da je v tesni zvezi sè sv. evangelijem.

Loči se pa tretji red od drugih redov zlasti po svoji obljubi. V drugih cerkvenih redovih se njih udje ne zavežejo spolnjevati samo to, kar je splošno obvezno, da se doseže čeznarurni cilj življenja, temuč se tudi prostovoljno zavežejo z obljubo, da hočejo spolnjevati evangeljske svete in „živeti v pokorščini, brez lastnine in v čistosti“. O njih obljubi veljajo besede Gospodove: „Kedor more umeti, naj ume“. Zato je za njih ude potreben izreden poklic.

Tretji red pa vodi svoje ude po navadnem potu zveličanja. Zato tretjeredna obljuba ni kako razširjenje krstne obljube, temuč le njena ponovitev in potrditev. Tretjeredna obljuba tedaj ni obljuba v strogem pomenu, ki bi vezala pod grehom, temuč je obetanje živeti po božjih zapovedih in po svetem vodilu. Tretjeredniki ne potrebujejo kakega posebnega poklica za njihovo redovno življenje, zanje je zadosti milost krščanske vere.

Ta razlika tretjega reda od drugih redov se kaže tudi na zunaj. Mej tem ko žive udje drugih redov skupno po samostanih, žive udje tretjega reda mej svetom, vsak v svojem poklicu in stanu, bodisi samskem, bodisi zakonskem; vsak si more izbrati stan, katerega hoče. Sv. evangelij jim daje v tej zadevi popolno prostost.

Ali pa ne terja obljuba tretjega reda, da udje tudi evangeljske svete vsaj po duhu spolnjujejo? Gotovo. Toda vzrok temu ni redovni značaj, ne obljuba, temuč poklic k pravi krščanski veri. Zakaj duh evangeljskih svetov je v resnici to, kar je duh krščanskih zapovedi. Evangeljske svete prav spolnjevati se pravi, svetne dobrine prav ceniti; zaradi Boga brzdati hrepenjenje po posvetnih dobrotah, ker nebrzdana pohlepnost po bogastvu, po denarju vzbuja strasti, odvrča človeka od molitve in službe božje. Po evangeljskih svetih živeti se pravi, krotiti svoje meso, podobo božjo v sebi čisto ohraniti, častiti svoje telo kot tempelj božji; to se pravi, zavedati se, da nima samo prava prostost svoj izvor v Bogu, temuč tudi postavna oblast, katero je treba slušati. Ta duh evangeljskih svetov uči kristijana tiste čednosti, katere je Kristus v pridigi na gori priporočil. Te evangeljske svete mora spolnjevati redovnik; gojiti duha teh svetov pa je dolžan vsak kristijan in tudi vsak dober tretjerednik. Zakaj kedor nima duha Kristusovega, ta ni njegov, pa naj si bo v redu ali ne. Samo en vzor krščanskega življenja je in tega je Gospod za vse ljudi enakega postavil. Ker pa tretji red svoje ude navaja na popolno življenje, kakor drugi redovi, zato pravi papež Pij X. da

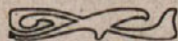
ta od drugih redov „ni različen po svoji naturi“. Loči se od drugih redov le v tem, „da na poseben način stremi po enakem cilju“, t. j. ne po potu, ki ga Kristus le nasvetuje, temuč po potu, ki ga za vse predpisuje.

Tri svete obljube so poseben znak redovnega življenja. Kedor hoče vredno živeti po naukih sv. evangelija, ta si mora pridobiti njegovega duha, mora spoznati njegovo lepoto in vzvišenost in se vaditi v notranjem duhovnem življenju. To pa ni tako lahko, zlasti ne za človeka, ki ima sè svetom dosti opraviti. Tretji red pa po svoji organizaciji, v letu poskušnje, pri mesečnih sestankih navaja svoje ude ne samo na to, da znajo krščansko misliti, temuč da si prizadevajo tudi krščansko živeti. Redovna molitev jih tako rekoč sili, da nikoli ne pozabijo, kar so enkrat Bogu obljubili. Tretjerednik se mora tudi zatajevati v marsičem, odreči si marsikaj, kar navadnemu kristijanu ni ukazano. Ali je pa mogoče pravo krščansko življenje brez zatajevanja in žrtev? Nebeško kraljestvo silo trpi, zatajevati se mora vsak in nositi svoj križ, da more biti pravi učenec Kristusov.

Pri vsem tem mrtvenju pa vživa tretjerednik pravo krščansko prostost, ker Bog je duh, kjer je pa duh božji, tam je prostost. (2. Kor. 3.) V tem je ravno velika prednost tretjega reda, da daje svojim udom velike duhovne koristi, vendar pa nič drugega ne terja, kar terja Bog in sv. cerkev od vsacega kristijana. Tretjeredniki naj ne bodo na zunaj več kot drugi kristijani na svetu; ali oni naj krščanske dolžnosti popolno spolnjujejo, kakor terja Kristus od vsacega kristijana.

Ali ne najdemo tudi tukaj namena sv. Frančiška? On ni hotel prenoviti redovnega življenja, temuč poživiti krščansko življenje. Zato tudi ni hotel za se in svoje redove sprejeti kako stariše in preizkušeno redovno vodilo. Zato naj njegovi duhovni sinovi I. reda ne gledajo toliko na zglede velikih redovnih svetnikov, temuč naj kakor aposteljni in prvi kristijani postanejo zvesti učenci Kristusovi in po njih naj isto postanejo vsi kristijani v šoli tretjega reda. Leon XIII. pravi: Vstanovljen in namenjen je tretji red za veliko množico. Pravi evangelijski duh je bil duh sv. Frančiška, je pravi evangelijski duh in samo ta je pravi duh tretjega reda.

Kaj mora tedaj biti tretji red? Zedinjenje enako mislečih, odločnih kristijanov, ki žive mej svetom po naukih sv. evangelija in skušajo to življenje po svetu razširiti.

Bodi samostojen!

Kaj nisem?“, tako se bo morebiti začudeno vprašal kateri izmed čislanih bravcev ali bravk, ker tudi njim velja ta poziv, ko bodo čitali gorenji naslov. Si in nisi, tako ti odgovarjam. Si morebiti samostojen, v kolikor ti ni treba skrbeti, kam boš zvečer položil svoje trudne ude k počitku in ti je zagotovljena vsakidanja hrana, ker si sam svoj gospodar, toda o tej samostojnosti tu ne mislim govoriti, čeravno je tudi ta vredna, da se človek zanjo potruži. Pred očmi

imam tu predvsem samostojnost v mišljenju in v kolikor iz misli izvirajo tudi besede in dejanja, tudi samostojnost v besedi in dejanju.

V tem oziru lahko svobodno delimo vse ljudi v dve vrsti: eni izmed teh mislijo in seveda tudi govore in ravnaajo tako, kakor dela večina ljudi, brez ozira na to, je-li opravičeno ali ne; druga vrsta ljudi pa misli, govori in dela samostojno, to se pravi, tako, kakor s pomočjo svojega po sv. veri razsvetljenega razuma spoznajo za bolj prav in bolj utemeljeno. Da je temu res tako, vidimo na nešteto zgledih iz vsakidanjega življenja. Ne bom tu našteval vseh, ker bi bilo to preveč in bi mi g. urednik vsled pomanjkanja prostora in v očigled velike druginje polovico črtal, ampak navesti hočem le par zgledov.

Vzemimo slučaj, da imaš dobro prijateljico, kateri vse zaupaš. Tu ti pa druga prijateljica, ki ti hoče „dobro“, pošepeče na uho kaj slabega o njej ali tudi izreče le kako bolj trdo sodbo o njej, da morebiti ne zna molčati ali kaj podobnega. Nehote postaneš do nje nezaupna, ne občuješ ž njo več tako presrčno, namesto da bi rekla: Tega pa že ne verjamem, dokler se sama ne prepričam. V vsem svojem obnašanju si pokazala, kako odvisna si od drugih ljudi in kako malo samostojna v svojih mislih. Ali ni res?

Poglejmo drug slučaj. Mladenič ali mož pride v gostilno, ali se n. pr. vozi po železnici. Slučajno zajde v družbo tovarišev, ki govore zelo nedostojno, ali pa vse vprek proti veri in duhovnikom. Dobro veš, dragi moj, da zahteva že navadno pravilo olike, pa tudi naravni čut in vest ti pravita, da je tvoja dolžnost, da z resnim obrazom pokažeš, da ti take šale niso všeč, ali da skušaš take pogovore s kakim vprašanjem spraviti na drug tir, ali pa da se odstraniš; toda strah, da bi te imeli morebiti za prenapetega, ki ne razume nobene šale, ti brani to storiti in isti te spravi morebiti tako daleč, da celo sam poveš eno ali drugo „zanimivo“ dogodbico v svrhu pospeševanja splošne zabave. Ravno isti strah, da bi te ne imeli morebiti za mračnjaka ali zagrizenega klerikalca, ti brani tudi, da bi se v slučaju, ko se govori zoper vero in duhovnike, zanjo postavil, čeprav dobro veš, da je vera sveta, čeprav se prav dobro zavedaš, da ti še noben izmed duhovnikov ni nič hudega storil. Ali vidiš, kako si odvisen od drugih v besedah, in kako malo samostojen si v svojih sodbah in govorjenju?

Vzemimo še tretji zgled. Na potu si v cerkev. Tu te sreča par tovarišev in te zvabi v gostilno ali na sprehod, češ za cerkev je še čas. Ko slednjič pride zadnji trenutek, ko bi za silo lahko vjel vsaj še del pridige in sv. mašo, ti pa začno pregovarjati: Kaj hodiš tiste čenče poslušat, saj to, kar bo danes povedano, že itak vse veš. Kaj pa imaš od tega, če hodiš v cerkev i. t. d. dokler te konečno pregovore, da opustiš sv. mašo, čeprav si v srcu trdno prepričan, da si kot katoličan pod smrtnim grehom dolžan iti k sv. maši in se dobro zavedaš, da si tudi pridige zelo potreben. Toda udaš se skušnjavcu, zato da ti priznajo žalostno prednost junaka, ki si ne pusti jemati in kratiti dragocene svobode in počitka. Ali je morebiti to samostojnost v dejanjih?

Takih zgledov bi lahko še našteali na stotine in tisoče, vsaj pravzaprav ni človeka, ki bi ne bil v enem ali drugem oziru odvisen od drugih ali z

eno besedo, ki bi ne imel predsodkov. Hvaležno in lepo delo pa je za vsakega človeka, ako si postavi mej drugimi nalogami in cilji življenja tudi to: popravljati predsodke, ki jih je največ dobil v mladosti, pa tudi pozneje, a ne vede, kedaj in kako. Čim bolj je človek prost predsodkov, tem svobodniši postane in tudi toliko bolj samostojen in neodvisen v svojih mislih, besedah in dejanju.

Toda kako to doseči? Rad priznam, da to ni tako lahko delo. Nepri- merno lažje je, misliti, govoriti in delati tako, kakor dela večina, kakor pa biti v vsem tem osamljen in veljati takorekoč za posebneža. Nehote mi prihajajo pri tem na misel besede Jezusove: „Široka so vrata in prostorna je pot, katera pelje v pogubljenje in veliko jih je, kateri po nji noter ho- dijo. In ozka so vrata in tesna je pot, katera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo.“ (Mat. 7, 13—14.) Pa tudi ta osamljenost nam ne sme jemati poguma. Kar enkrat sè svojim od svete vere razsvetljenim razumom spoznaš za prav in dobro tega se drži in naj te tudi celi ostali svet ima za prismuknjene posebnega. Tako n. p. večina ljudi misli in tako tudi dela, da je treba hudo s hudino povračevati. Toda lastni razum ti pravi; Če bližnjemu povrnem hudo s hudim, nisem sam prav nič ali vsaj ne dosti boljši od njega, ker samo posnemam to, ker sem na njem slabega videl. In Jezus temu pritrjuje rekoč: „Blagoslavlajte jih, kateri vas kolnejo, in molite zanje, kateri vas obrekujejo.“ (Luk. 6, 28.) Kedo ima bolj prav, ali večina ali pa tisti posebnega, ki dela po Jezusovem nauku? Drug primer. Večina ljudi misli, da je dovolj, če človek v srcu veruje, da je postranska reč hoditi k maši ali celo pridigi, saj to zahteva le cerkev, malo kvantanja in opravljanja tudi še ni nič hudega i. t. d. Tode lastni razum ti pove: Nesmisel je in nespametno verovati v Boga in božjo pravičnost, pa ne živeti tako, kot on zahteva od nas. In Jezus temu pritrjuje rekoč: „Če pa kedo cerkve ne sluša, naj ti bo, kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17) Kedo ima bolj prav, dragi moj, ali večina ali posebnega, ki dosledno živi po Jezusovem nauku?

Takih zgledov bi lahko našteali na stotine, toda naj to zadostuje. Vedi pa dobro, da kljub temu v boju za svojo duševno osamosvojitve, v boju zoper take in enake predsodke, v svoji osamljenosti nisi sam. Brez izjeme vsi svetniki so bili take vrste posebnega, in njim na čelu naš božji Zveličar. Tudi on se je moral celo svoje življenje boriti zoper take predsodke in lahko rečemo, da so mej drugimi vzroki tudi judovski predsodki tirali Jezusa v smrt. Če je govoril, so zahtevali čudeže (Jan. 2, 18. 6, 30), če je delal čudeže, so zahtevali besede; če je sam o sebi pričal, so zavrgli njegovo besedo kot pričevanje o samem sebi (Jan. 8, 13); če se je pa skliceval na čudeže in pričevanje Očetovo, so zahtevali izjavo od njega samega. (Jan. 10, 24.) „Prišel je Janez, ne je in ne pije, pa pravijo: Hudiča ima. Prišel je Sin človekov, kateri je in pije in pravijo: Glejte, človek je požrešnik in pijanec, cestinarjev in grešnikov prijatelj.“ (Mat. 11, 18—19.) Na take zglede se oziraj, ko ti očitajo posebnost in ne bo te sram. Bodi samostojen! *P. Angelik.*

P. MARIJAN ŠIRCA:

Pogoji in blagoslov skupnega življenja.

(Dalje in konec.)

3. Duh podredjenosti in pokorščine.

ak duh je potreben zlasti dandanes, ko se toliko govori o takozvani svobodi in samozavesti — ko se vedno bolj kaže duh upornosti in nepokorščine. Skupno življenje ne bo nikedar prijetno, če so v družini svojeglavni.

Poglejmo zopet sveto Družino v Nazaretu. O Jezusu je pisano: In je šel z njima doli (z Marijo in Jožefom) in je prišel v Nazaret, in jima je bil podložen. (Luk. 2. 5.). Bog je postavil v sv. Družini sv. Jožefa za svojega vidljivega namestnika.

Kako važno je poglavarstvo in podrejenost je pokazal Bog s tem, da je svoja povelja in odredbe najprej razodeval sv. Jožefu in po njem še le drugim. Vse je izhajalo od sv. Jožefa. On je vodil beg v Egipt: on je izbral v tisti poganski deželi kraj naselitve; on je določil in vodil vrnitev v Nazaret. Kaker je pa sv. Jožef imel za pravilo svojega ravnanja voljo božjo, ki mu je bila razodeta ali po angelju ali po predpisih Mojzesove postave, tako sta se tudi Jezus in Marija ponižno uklonila odredbam svetega očaka. Imela sta ga za vidnega namestnika božjega in sta ga zato globoko spoštovala s popolno vdanostjo brez najmanjšega prigovora in notranjega obsojevanja ali neodobravanja.

Ravno tako se je zadržal Jezus proti svoji materi. Ta pokorščina je bila toliko bolj občudovanja vredna, ker je bil sv. Jožef, čeravno zgled vseh čednosti, vendar v modrosti in rzsodnosti neskončno daleč za svojim varovancem Jezusom, in tudi Marija ga je v popolnosti prekašala. Ta resnica podere vse človeško modrovanje proti tako odkriti in neomahljivi pokorščini. Mogoče da bi bila Jezus in Marija, če bi bila imela kaj odločevati, to ali ono drugače odredila. Ali ona nista mislila na to, ker so jima bile odredbe sv. Jožefa volja nebeškega Očeta. Seveda sta bila prepričana o njegovi bogaboječnosti in pravičnosti in sta vedela, da si prizadeva vedno se ravnati po svoji vesti in kakor je spoznal, da terja volja božja.

Tako bi morali delati in po tem se ravnati tudi vsi družinski poglavarji. — Tako zadržanje donaša družinam božji blagoslov in jim pomaga vdano prenašati vse težave.

4. Duh mejsebojnega spodbujanja ali dobrega zgleda.

Vsakidanje občevanje z Jezusom je moralo na Marijo in Jožefa zelo blagodejno vplivati in je njih že tako sveto življenje vedno bolj lepšalo in k čednosti povzdigovalo. Znana resnica je, da zgled zelo vpliva na druge,

ki nas vidijo. Pregovor pravi: „Besede ganejo, zgledi potegnejo“ človeka za seboj. Kakor more ena sama slaba oseba v družini mnogo škodovati, tako more nasprotno druga z dobrim zgledom mnogo koristiti. Dober krščanski oče in zglodna krščanska mati, čednostni udje družine bodo več dosegli ž njihovim lepim bogaboječim obnašanjem, kakor z besedo. Beseda in opomin zaleže le, če se tudi življenje z besedami vjema. Dober tretjerednik, ki izvršuje redovno vodilo, ki je marljiv, ponižen, pohleven, ljubeznjiv in postrežljiv, ki ljubi in pospešuje mir in slovo v hiši, gotovo zelo blagodejno vpliva na druge. Plačilo takih dobrih spodbudljivih zgledov se bo pokazalo zlasti na sodnji dan.

* * *

5. Slednjič omenimo še eno pravilo, katero pospešuje lepo življenje v družini, namreč: „Če hočeš imeti veselje, delaj tudi ti drugim veselje.“ —

Poduk za novince.

Razlaga II. poglavja.

(Dalje.)

Prvih sedem paragrafov II. poglavja „Vodila“ obsega temeljna in splošna navodila o zatajevanju in o pomočkih k popolnosti. Nadaljne zapovedi tega poglavja segajo v posameznosti in tičejo pred vsem dolžnosti do bližnjega.

§ 8. V domačem življenju naj si prizadevajo drugim dajati dober zgled: pospeševati pobožnosti in vse, kar je dobrega. Knjig ali časopisov, od katerih se je bati pogube čednosti, naj ne pusté prinašati v hišo, in naj ne dovolijo, da bi jih brali njih podložni.

Ta paragraf govori o dolžnostih do družih v družini, posebno o lepem zgledu; o dolžnosti pospeševati pobožnost in vse dobro t. j. dela krščanskega vsmiljenja; posebej pa še o stališču tretjerednikov do časopisov in knjig.

1. Tretjeredniki so dolžni gojiti in pospeševati pravega družinskega duha.

Družina je temelj človeške družbe. Iz družine dobiva država svoje državljane, sv. cerkev svoje otroke. Če so družine dobre in krščanske, bo cvetelo blagostanje vnanjega državlanskega življenja in sv. cerkev bo mogla voditi ljudi do njihovega nadnaravnega cilja; če so pa družine slabe, bo vse opešalo in razpadlo. — Ker je družinsko življenje tolikega pomena, zato se vodilo takoj v začetku družega dela tega poglavja najprej tega dotakne. Vsi tretjeredniki živijo v družini, ali kot gospodarji in gospodinje, ali kot otroci

ali posli, ali predpostavljeni v raznih poklicih, ali kot podložni v tem ali drugem stanu.

Ker je družina jedro človeške družbe, studenec, iz katerega izvira ali čednostno ali hudobno življenje se sè vsemi dobrimi ali slabimi nasledki za ves človeški rod, zato skuša tretji red pred vsem prenoviti družine, jih posvetiti in osrečiti. Celo vodilo in vsa narava tretjega reda ima za svoj cilj vzgojiti, ohraniti in izpopolniti pravega družinskega duha.

Vse dolžnosti, ki jih imajo tretjeredniki do članov svoje družine, združuje tretjeredno vodilo v lep zgled, v pobožnost in dobra dela.

Tretjeredniki so dolžni dajati lep zgled.

To zahteva čast Boga, ki smo ga dolžni častiti z besedo, še bolj pa sè življenjem vravnanim po njegovih zapovedih. Zato je Jezus naročil: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in častijo vašega Očeta, ki je v nebesih“. (Mat. 5. 16.). Sam nase je kazal in rekel: „Zgled sem vam dal, da tudi vi delate, kakor sem jaz vam storil.“ (Jan. 13. 15.).

Dober zgled zahteva od nas sv. cerkev in ga terja čast reda. Po vašem življenju vas sodijo. Vaš zgled vam piše zgodovino sv. cerkve in tretjega reda. Vaše življenje vam plete, če lepo živite, venec časti in slave, če slabo, obsojenje in sramoto.

Lep zgled smo dolžni dajati vernikom, kakor piše sv. Pavel Timoteju: „Bodi zgled vernim“. (4. 12.). Verniki sv. cerkve in sobratje v redu imajo pravico zahtevati od nas, da zgledno živimo, ker morajo dobri vsled slabega zgleda družih veliko trpeti od strani hudobnih.

Lep zgled je misijonsko polje tretjerednikov. Sv. Frančišek je učil z besedo; toda vse, kar je učil, je sam najbolj natančno izvrševal. Velik, čudovit uspeh so imeli njegovi nauki! Zakaj? Zavoljo zgleda, ki ga je dajal. Frančiškova moč je bil njegov lep zgled.

Kako naj tretjeredniki dajejo lep zgled v domačem življenju?

1. Bodite vestni in natančni v izpolnjevanju stanovskih dolžnosti. Na tem se poskuša, ali je vaša pobožnost prava in čednosti resnične, ali je vse to le navidezno in trenutno.

2. Ohranite, ali utrdite, ali vpeljite v svoje družine pravi krščanski značaj. Nedelje in prazniki naj bodo sveti dnevi posvečeni v cerkvi Bogu in družini doma.

3. Iz vse oprave v hiši naj odseva krščanski duh: sv. razpelo naj ima v hiši na steni častno mesto, vse slike in tem podobne olepšave naj bodo svete ali vsaj ne spotakljive; pri vходу ali v spalnici bodi blagoslovljena voda, slike sv. Frančiška naj ne manjka; o božiču jaslice itd.

4. Opravljajte skupno domače pobožnosti vsakdanje in na gotov čas navezane.

5. Tretjeredniki v službah naj si vse to svojim razmeram primerno vredijo.

Nadaljna dolžnost tretjerednikov je pospeševati pobožnost in vse, kar je dobrega. Papež Pij X. je izrazil željo, naj se vdeležujejo nedeljske božje službe, kolikor jim je to mogoče, v svojih župnih cerkvah. Na to jih vežejo

najslajši spomini: sv. krst, ko si postal božji otrok, sv. birma, ko si postal vojak Kristusov, prvo sv. obliajilo; spominja te na stariše, na leta nedolžnosti itd. Tu imaš svojega duhovnega očeta, ki ima dolžnost za tvoje zveličanje skrbeti, ti si pa dolžan slušati ga v verskih zadevah. Treba je, da si ž njim v zvezi, veže vaju pa najbolj dopoldanska in popoldanska nedeljska božja služba. — Vdeležuj se drugih skupnih pobožnosti: procesij, devetdnevnic, misijonov in enakih prireditiv. Pomagajte povsod, kjer gre za božjo čast, za korist cerkve in za srečo bližnjega, bodisi v javnem življenju pri katoliških društvih, bodisi doma v zasebnem življenju. Ni pa potrebno, da bi moral biti vsak tretjerednik v vsakó katoliško društvo vpisan, ker lahko podpira in pospešuje take naprave tudi s priporočanjem ali drugače. Eno stvar omenja Pij X. posebej: „pomagajo naj župnikom mladino in nevedniše ljudi učiti krščanski nauk.“ — Opravljajte radi duhovna in telesna dela usmiljenja.

Nekedaj je bilo v vodilu tretjerednikom zabranjeno nositi orožje. Najizdatniše in najmočnejše orožje naših časov so knjige in časopisi; slabi močno širijo hudobijo in brezverstvo, dobri pospešujejo čednost in versko življenje. Zato so tretjerednikom zabranjeni vsi protiverski, umazani in nekatoliški časniki, knjige in knjižice; še celo podložnim jih ne smejo brati pustiti ali dovoliti prinašati jih v hišo. O dobrih knjigah in časopisih pa veleva Pij X. tretjerednikom: „Spise pa, ki vero branijo, naj ne le prebirajo, temuč tudi skrbe, da se mej ljudi spravijo in razširijo.“ Pred vsemi drugimi naj tretjeredniki prebirajo, mej ljudi spravljajo in širijo svoj tretjeredni časopis „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“. (Naročila sprejema: Upravništvo „Cvetja“ v Ljubljani, Frančiškanski samostan.)

§ 9. Skrbno naj gojijo blagovoljno ljubezen mej seboj in do drugih in naj skrbé, kjer jim je mogoče, da se poravnajo prepiri.

Ta paragraf obsega dvojno: ljubezen do sobratov in soseser in do drugih ter zapoved, naj po moči poravnava prepire.

Tretjeredniki imajo torej tu posebej dano zapoved medsebojne ljubezni. Vodilo pravi „naj skrbno gojijo“ to čednost. Zato ni dovolj da bi se samo varovali pred napakami, ki so proti ljubezni (n. pr. jeze, sovraštva, opravljanja, preprirov itd., ali da ne bi nikomer nič hudega storili, nadalje se pa za mejsebojno ljubezen ne menili. To bi bilo premalo. Gojijo naj ljubezen in sicer skrbno gojijo: Kako pa?

Spoštujte sobrate in sosesre v srcu in odbijajte vse sumljive misli o njih.

Ne glejte na njegove in njene napake, ampak na njihove čednosti, Dobra oseba niti o hudobnih noče slabo misliti, slaba celo dobre sumniči.

Govorite o bližnjem vsolej spoštljivo, obzirno in prizanesljivo v njegovi odsotnosti. Bežite pred opravljanjem, obrekovanjem in pred osebami, ki so teh grehov deležne.

Pomagajte bratu in sestri, če je v potrebi, po svojih močeh.

Sv. Frančišek zapoveduje v vodilu prvega reda (VI. pogl.): „Kjerkoli so bratje, naj se domače kažejo mej seboj in naj drug drugemu zaupljivo razodene svojo potrebo; zakaj ako mati redi in ljubi svojega telesnega otroka, koliko bolj mora kedo ljubiti in hraniti svojega duhovnega brata?“

Pij X. pa piše: „Pred vsem pa naj pomnijo tretjeredniki, da bodo malo vredni tega imena, če ne bodo goreči ljubezni do Boga in do bližnjega... Ker pa je dokaz ljubezni opravljanje dejanja ljubezni, so dolžni vso svojo dobro voljo tovarišem in drugim skazovati“ itd. (Pismo 8. sept. 1912.)

Drugo kar se tu zahteva je skrb, da se poravnajo prepiri. Sv. Duh govori: „Tri stvari dopadejo moji duši, ki so priznane pred Bogom in ljudmi: „Sloga mej brati (t. j. sorodniki) in ljubezen do bližnjega, ter mož in žena, ki soglašata.“ (Sir. 25. 1—2). Naša vera je vera ljubezni, vera miru; zato se pa tudi njen ustanovitelj J. Kr. imenuje „knez miru“. (Iz 9. 6.); zato so angeli pri njegovem prihodu na svet peli: ... „mir ljudem na zemlji...“ in Jezus sam nam je zapustil in vedno priporočal mir. Sv. Frančišek je tretjerednikom iz ljubezni do ljubelega miru dal zapoved: „naj skrbe, kjer jim je mogoče, da se poravnajo prepiri“.

Ta zapoved zahteva, da tretjeredniki sami ne povzročajo prepira in če je mej drugimi prepir, naj skušajo, če je mogoče, nasprotnike spraviti.

Da sami ne bote kalili miru, se varujte nestrpljivosti. Prenašajte napake in slabosti družih in če vas kedo užali, takoj odpustite in se ogibajte vsake žaljive besede: premagujte tudi vsako misel na prizadeto vam žalitev, ne povejte tega nikomer, saj je dovolj, da ve Bog, ki bo vaše zatajevanje bogato poplačal. In tudi družih ne poslušajte, če bi vam kedo hotel o tem kaj govoriti. — Držite se pri tem vedno v mejah dostojnosti in pravil, ki jih zahteva lepo obnašanje.

Ogibajte se vsake jeze in razburljivosti. Jeza je hujši kot pijančevanje. Vstavite se vsaki jezi takoj v začetku.

Ne ugovarjajte brez važnega vzroka in ne zahtevajte, da bi morala vaša obveljati. Poglavitno je, da se Bog ne žali; če si mirno povedal svoje mnenje, je dovolj; dalje se ne spuščaj. Zmagati sebe je več vredno, kakor zmagati nasprotnika.

Bodite angeli miru mej onimi, ki žive v prepirih ali sovraštvu. Prepire poravnati je težko delo; posrečiti se more le pravi ljubezni. Vsak ni za to delo pripraven. Treba je modro, zmerno, previdno, ljubeznivo ravnati. Ako nimaš upanja, da bi sovražni si osebi pomiril, ne segaj vmes; če ti ne zaupate, pusti ju v miru; če nimaš nobega vpliva na nji, se ti bo težko posrečilo. Zato tudi vodilo pri tej zapovedi pravi: „kjer jim je mogoče“. Če morete, morate, če ne morete, niste dolžni poravnati prepire. Morete pa za take moliti in dolžni ste v tem vsi dajati jim zgled ljubezni, krotkosti, spravljivosti.

§ 10. Razen v potrebi naj nikedar ne prisegajo. Nesramnega govorjenja in nespodobnih šal naj se varujejo. Zvečer

naj se izprašajo, ali so kaj takega nepremišljeno storili: če so storili, naj greh s pokoro popravijo.

Vodilo daje tu zapovedi oz. prepovedi po katerih naj se ravnaajo tretjeredniki v občevanju. Zunanje občevanje ali govorjenje razodeva človeško notranje mišljenje. Način občevanja ima pa tudi velik vpliv na tiste, ki te vidijo in slišijo. Zato pa mora tretjerednike napolnjevati duh strahu božjega, sveta, neprisiljena resnoba in odkritosrčnost. Ker pa te potrebne lastnosti nikomer niso prrirojene, ampak jih je treba z vajo pridobiti in utrditi, zapoveduje vodilo najboljši pripomoček v ta namen, t. j. večerno izpraševanje vesti.

Tretjeredniki naj ne prisegajo brez potrebe. Prisega je nekaj svetega. Pokliče se v prisegi Boga za pričo resničnosti tistega, kar kedo trdi in izpove. Če je res, kar praviš in je tvoja izpoved važna, se Bog s tem časti; če je pa stvar malenkostna in brez vsake važnosti, bi Boga lahko mišljeno in brez vsake potrebe za pričo klical in bi božje Veličanstvo omalovaževal in kazal premalo spoštovanja, ter bi grešil. Prisega naj se le v slovesnih zadevah pred postavno cerkveno ali svetno oblastjo in še to le v potrebi.

Tretjeredniki naj se ogibajo prisegi podobnih izrazov: „pri svoji duši“, „kakor gotovo je Bog v nebesih“, „naj me Bog kaznuje, če ni res“, „na to lahko prisežem“ itd. Pri takih besedah navadno ni hudobnega namena in zadostne pazljivosti, zato tudi ni smrtni greh; toda brez vsake potrebe in lehkomišljeno je tako priseganje in zato navadno ni brez greha.

Tretjeredniki naj ne izgovarjajo svetih imen brez časti in spoštovanja. Sv. Duh opominja: „Imenovanje Boga pa naj ne bo vedno v tvojih ustih, in k svojemu govorjenju ne mešaj imen svetnikov, ker ne boš odšel brez zadolženja.“ (Sir. 23. 10.)

Da se morate varovati vsake kletve, to menda ni treba posebej omenjati.

Varujte se pa tudi laži, pretiravanja, zvijačnosti, zasukavanja v besedi. Vodilo hoče imeti odkritosrčne in značajne tretjerednike.

Tu se prav primerno lahko ponovi nauk o drugi božji zapovedi, pa tudi o šesti zapovedi oni del o govorjenju.

Tretjeredniki naj bežijo pred nesramnim govorjenjem. Iz ust sramežljive osebe ne bo nikedar prišla nobena grda beseda. Sv. čistost kaj takega ne trpi. Strah božji, nežna vest, spomin na božjo pričujočnost, ljubezen do sv. čistosti, spoštovanje do bližnjega vas mora nagibati na dostojno, lepo, čisto govorjenje.

Prepovedane so tudi nespodobne šale. Sv. Pavel piše, naj se ne imenuje mej nami „kakor se spodobi svetim, ne nesramnost, ne nespametno govorjenje ali grde besede,“ ker se take stvari ne spodobijo za resnobo in svetost kristijanov; to naše časno bivanje na zemlji naj ne bo darovano smehu in razveseljevanju, ker smo vedno v boju in nevarnosti za zveličanje. Nebrzdano razveseljevanje in brezmiselne šale in prazno klepetanje se ne

vjema s hrepenenjem po popolnosti. Le bodite veseli vsi tretjeredniki, pa veselite se vselej v Gospodu, ne pa s praznim blebetanjem.

Kot pomoček, da svoje govorjenje prav uredimo, daje sv. oče Frančišek v vodilu večerno izpraševanje vesti in pokoro, ki naj si jo naložimo za pregreške.

Večerno izpraševanje vesti opravljajo vsi, ki se trudijo za duhovni napredek. Tretjerednikom je pa to v vodilu naravnost zapovedano. Ni jim na prosto dano, ali samo nasvetovano, ampak naloženo kot tretjeredna dolžnost.

Izpraševanje vesti obsega pet delov: zahvalo za prejete dobrote, prošnja k Sv. Duhu za razsvetljenje, da bi prav spoznali svoje napake, izpraševanje, kes ali zahvalo, trdni sklep za naslednji dan.

Zahvala in prošnja se opravi prav kratko n. pr.: Zahvalim se Ti, o Bog, za vse dobrote, ki sem jih današnji dan od tebe prejel. Razsvetli mi spomin in pamet, da bom prav spoznal, kaj sem danes grešil. — *Sedaj izprašaj svojo vest: kje si bil, s kom si občeval, kaj si mislil, govoril, delal itd.* — Če si grešil, naloži sam sebi nekaj pokore za to n. pr. gotov čas molčanje ali kak zdihljaj, ali kaj družega primernege; če ti vest nič ne očita, se zahvali Bogu, da te je tako močno podpiral čez dan in skleni varovati se tudi naslednji dan; če si pa grešil, skleni: v čem, pri kateri priložnosti in kako se boš varoval naslednji dan dotične napake v občevanju.

Tako izpraševanje vesti je za duhovni napredek zelo važen pripomoček. Če ga rabiš, boš kmalu boljši, če ga opuščaš, ne boš nikedar dosegel popolnosti. Novinci se morate v izpraševanju vesti pridno in stanovitno vaditi.

§ 11. Kedor lahko more, naj bo slehrni dan pri sv. maši. K mesečnim shodom, ki jih bo sklical predstojnik, naj prihajajo.

V tem paragrafu je za tiste ude, ki imajo priložnost in čas iti vsaki dan k sv. maši, zapovedana vsakidanja sv. maša, za vse pa so vkazani mesečni shodi.

Zakaj je ta zapoved na tem mestu? Ali ne bi bilo bolj primerno, da bi stala pred paragrafom, ki zapoveduje mesečno spoved in sv. obhajilo, ali pa za njim?

Vodilo vrejuje tu družabno življenje. Tretjerednike pa družijo v skupnost vsakidanja sv. maša in mesečni shodi. Zato je zelo modro in premišljeno ta odredba ravno na to mesto v vodilu postavljena. Sv. maša edini tretjerednike k skupni ljubezni do Jezusa, napolnuje jih z njegovim duhom in mišljenjem, vtrjuje jih v raznih čednostih, razsvetljuje jih v resnicah sv. vere, ogreva jih v mejsebojni ljubezni in jim posvečuje sleherni dan v dan Gospodov. Kakor je pisano o prvih kristijanih: „Bili so pa stanovitni v nauku apostolov in v udeleževanju lomljenja kruha in v molitvah“ (Dj. ap. 2. 42.), tako so tudi tretjeredniki stanovitni v obhajanju sv. maše in v prejemanju sv. obhajila, če izpolnjujejo to zapoved vodila. Pri vsakidanju sv. maši so tretjeredniki zjedinjeni in združeni v srcu na znotraj v isti ljubezni, v enakem čustvovanju, pri mesečnih shodih pa na zunaj, ko

čutijo vsi, da so otroci istega očeta sv. Frančiška, udje iste tretjerredne skupščine, pravi duhovni bratje in sestre mej sabo.

Tu naj se ponovi nauk o sv. maši ali iz katekizma ali kake druge pravne dobre knjige.

K vsakidANJI sv. maši so dolžni hoditi vsi tisti udje, ki jim razmere t. j. stanovske dolžnosti, oddaljenost od cerkve, zdravje itd. to dopušča, drugi. ki ne morejo iti, niso dolžni. Zato pravi vodilo: „kedor lahko more“. Za mesečne shode pa zapoveduje naravnost: „naj prihajajo“, in ne priznava nobenih izjem, razen splošno veljavne n. pr: bolezen in kaj enakega. Dolžnost. hoditi k mesečnim shodom veže tretjerrednike prav tako, kakor dolžnost. opravljati redovno molitev, nositi škapulir in pas itd. Oprostiti od te zapovedi sme in more le voditelj iz važnega vzroka.

Mesečni shodi so za tretjerrednike duša in pljuča tretjerrednega življenja. Brez teh je tretji red drevo brez sadu. Voditelji so dolžni mesečne shode sklicevati, udje so pa dolžni se jih vdeleževati. Sv. cerkev je dovolila za nje popolni odpustek.

Kako naj se obhajajo mesečni shodi? Tako, kakor je predpisano v obredniku tretjega reda, ki ga je izdala in odobrila skupščina svetih obredov v Rimu 18. junija 1883. V njem so predpisane molitve pred shodom in po shodu, ki naj jih tretjerredniki z voditeljem skupno ali menjaje opravijo razločno in glasno. (Obrednik bo priložen na koncu tega poduka.)

Voditelj opravi najprej s pridižnice predpisane molitve pred zborom s tretjerredniki skupno. Potem sledi ali oznanilo in na to nauk, ali obratno. Nauk je vedno nauk za tretjerrednike. Oznanilo se: prihodnji shod, papežev blagoslov, vesoljne odveze, odpustki, poduk za novince, odborna seja, sprejem novih udov, obljube novincev, umrle ude, število (ne imena) izključenih in drugo, vsako v svojem času. Potem sledijo ali litanije ali blagoslov, ali obojno. V začetku in na koncu shoda navadno zapoje primerno pesem.

Pravi tretjerredniki se shoda vedno veselijo, ker je to njihov dan; če jim je le mogoče pristopijo ta dan k sv. obhajilu, obnovijo svojega redovnega duha in gredo s ponovljeno srčnostjo na nadaljno delo za izpopolnenje in svetost.

§ 12. Vsak po svoji moči naj nekoliko skupaj zlože, da se podpirajo vbožniši iz števila udov, ali da se skrbi za čast božje službe.

Ta zapoved nalaga tretjerrednikom dolžnost po svojih močeh zlagati miloščino v tretjerredno blagajno. Duh te zapovedi je duh edinosti, skupnosti in skrbi za blagor družih iste skupščine. To je krščanski komunizem tretjerredne ljubezni.

Kristijani so že v apostolskih časih imeli skrb za uboge, bolne in potrebne, kakor sporoča sv. Pavel: „Kar pa tiče biro za svete (t. j. za uboge), kakor sem odredil za cerkve v Galaciji, tako tudi vi storite. Prvi dan tjedna naj vsakateri od vas pri sebi založi in prihrani, kolikor se mu prav zdi (po svojih dohodkih), da se ne bo zbiralo (še le takrat), ko bom prišel.“

(I Kor. 16. 1—2). Enako govori o biri za uboge v listu na Rimljane (15. 25—26)), na Galačane in Hebrejce.

Sv. Frančišek je hotel duha in življenje prvih kristijanov svojemu času primerno poživiti; zato je svojim ukazal, naj zbirajo miloščino za uboge in naj skrbijo za čast božje službe. Tretjerednikom tedaj ni na prosto voljo dano, ali naj kaj dajo, ali nič in tudi ne, koliko naj dajo v tretjeredno blagajno. Dajati morajo po svojem premoženju in dohodkih: „po svoji moči.“ Ta miloščina se navadno zbira pri mesečnih shodih. Upravlja, hrani in deli jo blagajničar ali blagajničarka po določenih tretjerednega predstojništva (odbora). Ž njo ne sme samovoljno ravnati voditelj.

Za kaj se ta miloščina porabi? Vodilo pravi: za uboge ude dotične skupščine in za čast božje službe. Pred vsem se ta nabrana miloščina porabi za obubožane in potrebne tretjerednike, za bolne ude, ki so v potrebi, za olupšavo tretjerednega altarja, za potrebe pri tretjerednih prireditvah in pobožnostih, za sv. maše, ki se opravljajo za žive ali pokojne ude ob shodih in za enake potrebne zadeve tretjeredne skupščine: za knjižnico, za knjige, tretjeredne molitvenike, časnike, zapisnike. Ako kaj preostaja, hrani blagajničar (-ka) za poznejše potrebe.

§ 13. K bolnemu tovarišu naj predstojniki sami gredo, ali naj koga pošljejo, da bo izpolnil dolžnosti ljubezni. Ravno ti naj v nevarni bolezni opominjajo in prigovarjajo, naj bolnik o pravem času skrbi, da se z Bogom spravi.

Kakor zahteva vodilo, naj tretjeredniki gojijo mej sabo in do družih blagovoljno ljubezen, tako terja v tem paragrafu posebno ljubezen do bolnih udov in skrb za njihov telesni in duhovni blager. Zdi se, da je to ena izmed bistvenih dolžnosti in službena zahteva redovne skupščine.

Zapoved tiče predstojnike in predstojnice ozir. odbornike in odbornice in one, katerim je predstojništvo poverilo skrb za bolne. Zato mora imeti vsaka redovna skupščina organizacijo tako vrejeno, da je tudi za potrežbo bolnikov poskrbljeno.

Obiskovanje bolnikov je telesno dobro delo. Sv. pismo pravi: „Naj ti ne bo zoprno bolnika obiskati, s tem se boš namreč v ljubezni utrdil.“ (Sir. 7. 39). V vodilu 1. reda zapoveduje sv. Frančišek: „Če bi kedo izmed bratov zbolel, mu morajo drugi bratje streči, kakor bi želeli, da bi se njim streglo.“ (6. pogl.). Kar je zahteval od družih, to je sam strogo izvrševal, ko je zahajal mej gobave in jim stregel z največo ljubeznijo, ponižnostjo in sočutjem. In skrb sv. Elizabete za bolnike je splošno znana, kakor tudi tretjerednika sv. Roka in mnogih družih iz treh redov sv. Frančiška.

Kako naj se taki obiski vršijo? Pred vsem iz čistega namena, iz ljubezni do Boga in do bližnjega. Potem vedimo, da Bog pošlje ali dopusti bolezen, da nas pokori in očiščuje, ali da nas poskuša in bolj na se pritegne. Bog pa lahko tudi odvzame bolezen, če je bolniku v zveličanje. Zato vzbujajmo bolnika k zaupanju na Boga, tolažimo ga in po moči rezveselimo.

Če je potrebno, poskrbi da pravočasno prejme sv. zakramente in če ima umreti, da ima na sebi skapulir in pas radi popolnega odpustka.

Kako je bolnikom streči, o tem se poučite iz družik knjig n. pr. Postrežba bolnikom, ki jo je izdala Družba sv. Mohorja.

§ 14. K pogrebu vmrlega tovariša naj pridejo udje tistega kraja in ptuji (ki so ravno tam), in naj molijo skupno za nebeško tolažbo ranjkega Marijine molitve, ki jih je vstanovil oče Dominik, to je Rožnega venca tretji del. Mašniki naj mej sv. mašo, svetovni ljudje pa, ako mogoče, stopivši k mizi Gospodovi, pobožno molijo za večni mir pokojnega brata (sestre).

Ljubezen je poglavitna čednost krščanske vere in tudi tretjega reda. Ta čednost mora segati preko groba. Zato odreja tretjeredno vodilo, naj se tretjeredniki udeležijo pogreba umrlega brata ali umrle sestre tretjega reda skupno in naj molijo pri pogrebu častljivi del sv. rožnega venca. Poleg tega naj mašniki tretjega reda molijo za pokojne pri spominu pokojnih mej sv. mašo, drugi naj pa darujejo za pokojne brate in sestre sv. obhajilo ali odpustke.

Natančno ni določeno v vodilu, kakšne molitve morajo opraviti za pokojne, razen sv. rožnega venca pri pogrebu. V nekaterih skupščinah dajo darovati za vsakega pokojnega po eno sv. mašo, v družih darujejo sv. obhajilo, zopet v družih za vsakega po en popolni odpustek ali tudi več. Kaj je boljše? Vse je dobro. Nekaj od tega morajo storiti in storijo naj, kar je komu mogoče, samo opustiti ne smejo vsega in pogrebov se morajo vdeleževati vsi, kateri niso v resnici zaprečeni.

(Dalje prih.)

Kri Kristusova, napoji nas!

Žejni smo resnice.
Sto prevar pred nami hodi,
zemlja polna je krivice
polno je zablod povsodi.
Jezusova Rešnja Kri
naj nas napoji —
naj v Resnici dušo prenovi.

Žejni smo dobrote.
Razsušeni dušni hrami,
srca trda, brez toplote,
črt, sovraštvo vre med nami.
Naj Gospodova nam Kri
strastni plamen pogasi —
z večno nas Dobroto napoji.

Žejni smo lepote.
Greh nam dušni raj zastira.
Vir nadzemeljske krasote
hudobija nam zapira.
Jezus, naj nas tvoja Kri
napoji in pomladi —
žar Lepote večne nam odpri.

Fr. Krizostom.

P. VINCENCIJ KUNSTELJ:

Lepo vedenje.

Ko je pisatelj Finžgar dne 16. novembra lanskega leta govoril v ljubljanskem hotelu „Unionu“ dijakom orlom, tedaj je dobro, prav dobro opomnil, „da kulturnim (ali recimo z domačo besedo izobraženim) narodom ne manjka učenjakov, ne manjka strojev, manjka pa nam,“ tako pravi, „dobrih ljudi. In ta plat, plat srčne kulture (izobrazbe) in srčne dobrote je bila zanemarljena in je prav to zanemarjenje, ta ne celotna kultura rodila svetovno vojsko.“ (Prim. „Mladost“ XIII., 1, str. 3.)

V resnici! Ljudje niso znali več živeti eden poleg drugega, zapoved ljubezni so zavrgli, preobjedli so se bili, in to nam je prineslo vojsko, ne pa duhovniki, kaker lažnjivo in hinavsko povdarjajo nasprotniki katoliške cerkve. Sicer pa vsak pameten človek lahko ve, da se take laži širijo name-noma, ker se hoče duhovščini izpodkopati ugled in tako škodovati katoliški cerkvi.

Ali to bodi le mimogrede omenjeno! Neko drugo vprašanje se mi zdi za enkrat bolj važno. In to vprašanje se glasi: Ali nas je vojska poboljšala? Ali je srčna kultura, to se pravi srčna izobrazba, ali še bolj po domače srčna dobrotà zdaj na višji stopinji, kaker je bila pred vojsko? Poglejmo!

Pred vojsko je bilo nekaj nenavadnega, izrednega, če smo brali ali slišali o kakem umoru, zdaj so umori in poboji na dnevnem redu; tako pogostni so, da v časnikih poročila o njih navadno kar preskočimo, veliko jih preskočijo tudi časniki, ker se nam zdi že vse prevsakidanje. V vojski se je svet navadil na človeško kri in jo iz malenkostnih vzrokov hladno-krvno preliva.

Ali pojdimo na železnice! Koliko se vidi tu surovega obnašanja, sliši še več surovega govorjenja! Pošten človek se že nerad vozi sè železnico, ker mu je težko prenašati in gledati in poslušati razne surovosti, kar je nekedar spadalo mej izjeme, dandanašnji pa je žalibog precej splošno pravilo modernih „gospodov“ in „dam“. Poslušajte matere, žene, ki so z velikim hrepenenjem čakale svojih sinov, svojih mož, da bi prišli zopet domov; ko so prišli, tedaj je bilo veselje nepopisno; pa kmalu se je razkadilo in ohladilo, ko so sinovi in možje prišli na dan sè svojo trdobo srca, sè svojo surovostjo, ki je pred vojsko niso poznali.

Brezštevilni verižniki, oderuhi, tatje, odkod se jemljo? Zakaj se množi njih število dan na dan? Zato ker so ljudje mej vojsko zgubili čut za blager bližnjega. „Samo da imam jaz vsega dovolj, drugi naj le stradajo in vmirajo za lakotjo in hodijo goli okoli. Moj žep je pa le poln.“ Tako govori sebičnost, tako govori, kedor ima samo samega sebe pred očmi ter popolnoma pozabi na družbo, ki ga obdaja.

Ne smemo pa misliti, da so tako sebični samo tisti, ki so bili na bojnem polju, ki so gledali dan za dnem neusmiljeno prelivanje krvi; kaj še! —

Smisel za pravico in ljubezen so zgubili tudi premnogi, ki so vojsko preživeli doma, ker tudi doma ni bilo pravih, rednih razmer. Sila za vsakidandji kruh je bila dostikrat velika, zato so ga drug drugemu odjedali; tako so počasi otrpnili in posuroveli. Zdaj je surovost na vrhuncu, naprej že skoro ne more več iti, moralo bo iti nazaj, ali pa bo bivanje v človeški družbi postalo neznosno, nemogoče. Velike zasluge bi si torej pridobil tisti, ki bi skušal človeštvo ublažiti, povzdigniti v njem izobrazbo srca in tako omogočiti mejsebojno bivanje. Začeti bo kajpada treba pri mladini. Domača hiša, šola in cerkev bodo morale napeti vse svoje moči, da bodo sè združenimi močmi rešile, kar se še rešiti da.

Ko se je paganski Rim bližal svojemu koncu, tedaj je cesar Avgust še enkrat poskusil obvarovati slavno mesto pred sramotnim poginom. Skušal je zato staro čednost in staro možatost, ki je bila nekedaj Rimljanom lastna, zopet poživiti. Pri tem so ga podpirali tudi nekateri možje njegovega časa. Eden izmej njih, čigar ime slovi še dandanašnji po širnem svetu, je sprevidel, da treba pridobiti mladino, ako velja rešiti Rim in prebivavce njegove. Zato je govoril na srce mladim ljudem, govoril tako lepo, da so ostale njegove besede ohranjene do današnjega dne.

Ali takrat je bilo že prepozno: paganstvo se je bilo preživelo in na njegovi podlagi ni bilo več mogoče povzdigniti človeštva.

Tedaj pa je iz male nezatne Galileje prisijalo solnce pravega spoznanja, ki je prineslo spravo mej človeško družbo, prineslo zlati nauk, da je vsak človek naš bližnji, da smo vsi od prvega do zadnjega po božji podobi vstvarjeni: nad paganstvom je zmagalo krščanstvo! Kruta vojska je v naših časih znova zatemnila zlati nauk krščanske ljubezni, ali krščanstvo samo se ni in se ne bo nikedar preživelo, nikedar se postaralo. „Nebo in zemlja bota prešla,“ tako zatrjuje večna Resnica, „moje besede pa ne bodo prešle.“ (Mat. 24, 35.)

Zato pa ne smemo zgubiti vere v prerojenje človeštva. Živel ne bo zastoj, kedor bo skušal zlasti na mladino dobro vplivati in jo odvrčati od splošne posurovelosti ter jo povzdigniti do prave, resnične izobrazbe srca. Zato, tako se mi zdi, zbira krščanska misel okoli sebe mladino v raznih organizacijah, da vliva v njih mlada srca pravega duha in tako vzgoji mož in žena, ki bodo za življenje sposobni, ki se ne bodo dali od vsakega vetra zmajati in upogniti.

Naloga vseh dobrih je, da se združijo ter gredo skupno v boj zoper sedanjega časa surovost, ta grdi madež dvajsetega stoletja, ki je sè vso silo bruhnil na dan prav tedaj, ko so si mnogi domišljevali, da smo na vrhuncu izobrazbe.

Naš boj pa mora biti odkritosrčen in nam je zato pred vsem skrbeti, da se bodemo bojevali zlasti z nepremagljivim orožjem dobrega zgleda. To se pravi: najprvo moramo vzgojiti sami sebe, doseči v lastnem srcu pravo izobrazbo. Kedor hoče imeti dostop do družih ljudi, kedor hoče, da se mu njih srca odpro, ta mora imeti in če je nima, si mora pridobiti tisto lastnost, „ki je z ljubeznijo v bližnjem sorodstvu“, kaker pravi eden najznamenitiših

svetnikov katoliške cerkve, sv. Frančišek Asiški, to je uljudnost, „ki je ljubezni mlajša sestra in jo vedno in povsod spremlja in vrata src odpira.“

Ne bo torej odveč, če si pokličemo znova v spomin pravila uljudnosti. Ravno prava uljudnost, sezidana na trdni podlagi krščanske ljubezni, nas bo zopet združila mej seboj, kaker nas je narazen raztrgala surova vojska. Če bomo proti bližnjemu uljudni, bo dobil zaupanje v nas in začelo se bo zopet staro, prijetno, neprisiljeno občevanje, ki je edino vredno izobraženih narodov. In to menda hočemo biti tudi mi. Uljudnost nas bo storila prijetne v vsaki pošteni družbi in nas bo usposobila za koristne člane človeške družbe; vsakemu bomo hoteli dobro, nikomer pa slabo — vsaj iz uljudnosti, ako že ne iz višjega namena. Pa tudi ta bo težko izostal, ker je uljudnost z ljubeznijo v bližnjem sorodstvu.“

Če govorimo o uljudnosti, pa ne mislimo na vse tiste večkrat pretirane predpise o raznih poklonih in podobnih rečeh, kar je dostikrat smešno in pametnega človeka nevredno. Celo neki protestant, ki se je pa seveda za časa svojega vzglednega življenja zelo bližal katoliški veri, pravi: „Uljudnost, če je resnično razpoloženje srca, mora biti na vsak način v pravem razmerju do ljudi, s katerimi občujemo . . . Prava zavednost o občevanju z ljudmi je ta, da so nam dani (namreč ljudje), da jim na en ali na drugi način dobrote skazujemo, ne pa da bi samo dobro od njih prejeli.“*

Prav ta protestant, ki je pa rad prebiral življenje katoliških svetnikov, nam spričuje o sv. Frančišku Asiškem, da mu je bila prava uljudnost v visoki meri lastna. Saj je splošno znano, kako je bil vedno in povsod lepega, neprisiljenega, naravno prijaznega in ljubeznivega obnašanja, krotak kaker jagnje in zares prekrasen zgled za vse kraje in za vse čase. Da bi on zdaj prišel mej nas, kako bi se ves žalosten zavzel nad surovim, neolikanim obnašanjem ne enega ali drugega, temuč tisočev in tisočev.

Prav nič ne bo škodilo, če bomo vzeli včasih v roke eno ali drugo knjigo o lepem vedenju, ki jih imamo v našem domačem jeziku. Že Anton Slomšekova znana knjiga „Blaže in Nežica v nedeljskej šoli“ vsebuje šolo poštenega zadržanja. Leta 1868. je izdala slovenska Matica „Olikanega Slovenca“, v najnovejšem času je pa spisal Urbanus „Knjigo o lepem vedenju“. Tudi naše „Cvetje“ je imelo v sedemnajstem tečaju nekaj prav primernih sestavkov o lepem obnašanju, namenjenih zlasti tretjerednikom.

In res! Tretjeredniki naj bi zlasti v naših dneh pokazali sè svojim lepim obnašanjem, da so duhovni otroci ljubeznivega Frančiška. Vaš zgled, ljubi tretjeredniki, naj sè vso močjo zasveti svetu, ki zdaj res potrebuje kaker pomoči od zgoraj tako tudi močnih zgledov, ki ga bodo spođbujali k lepemu, olikanemu, plemenitemu obnašanju. Zmagajte surovost z uljudnostjo, sebičnost z ljubeznijo in storjeno bo veliko delo, velikih žrtev vredno.

* C Hilty, »Über Höflichkeit« str. 9, 10.

P. MARIJOFIL HOLEČEK:

Kažipot k popolnosti.

Zmernost. II.

ripoveduje se, da so Rimljani v časih splošne razuzdanosti in mehkužnosti nosili na zabave in pojedine gosja peresa. Ko so bili že tako siti, da niso mogli več jesti in piti, so s temi peresi ščegetali grla, da so zavžito jed in pijačo izbljuvali. Potem so z nova jedli in pili. — Pameten človek ki kaj takega bere ali sliši, res ne ve ali naj bi se takemu početju smejal, ali bi jokal, ker si težko misli, da se more kedo tako daleč spozabiti.

In vendar so tudi dandanes med kristijani, ki prav nič ne zaostajajo za Rimljani. Sv. Janez Krizostom piše o ljudeh svojega časa († 407): „Žival pije toliko časa, da si ugasi žejo. Pijanec pa ne pozna nobene mere in meje. Ali ni bolj nespameten kot nespametna žival?“ (Sermo de Res.) Naš čas imamo sami priliko opazovati. (Sv. Bazilij.)

„Kakor po dnevu spodobno živimo ne v požrešnosti in pijanosti“ . . . (Rim. 13. 13.) je nekedaj opominjal sv. Pavel vernike, ki so živeli v sredi skrajno razuzdanih Rimljanov. „Spodobno živite, ne v požrešnosti in pijanosti“, da se vam ne bo treba sramovati, opominja sv. apostol tudi dandanes vse one kristijane, katerih Bog je trebuh“. (Fil. 3. 19.) in ki se oblačijo v škrlat in tančico, ter se vsaki dan gostijo sijajno.“ (Luk. 16, 19.) Ker pa nosimo vsi brez izjeme v svojem telesu neobhodno potrebno in obenem zelo zapeljivo poželjenje po jedi in pijači, zato velja ta opomin sv. ap. Pavla nam vsem in tudi vam, preljubi tretjeredniki. Vi morate še celo popolniši biti, kakor so drugi verniki mej svetom. Voditi morate pa tudi druge sè zgledom na pot krščanske pravičnosti. Tej dvojni dolžnosti pa ne bote mogli zadočiti, ako se ne bote odlikovali v zmernosti, s katero krotimo vsako neredno poželjenje po jedi in pijači, tako, da vživamo oboje le po pameti in za potrebo.

„Videl sem jih mnogo, ki so se poboljšali, čeprav so bili polni strasti, a nobenega požeruha in skrivnega sladkosnedeža.“

Da moremo vršiti razne manj ali bolj težavne, bolj ali manj važne stanovske dolžnosti in doseči svoj življenski namen, moramo skrbeti za telesno moč in zdravje. Odtod peta zapoved božja: „Ne ubijaj!“ Da pa ohranimo telesu moč in zdravje, potrebujemo jedi in pijače. Pa kaj bi nam koristila ta, če je še tako okusna, ako ne bi imeli po nji nobenega poželjenja? Saj opazujemo pri bolnikih, da jim jed in pijača malo ali nič ne koristita, ko se sè zdravjem izgubijo navadno tudi tek ali poželjenje po hrani. Zato je neskončno modri Stvarnik obdaril človeško naravo sè slo, to je z mikom in željo po jedi in pijači, ter je združil s to slastjo tudi neko prijetnost, ki jo vsi čutimo, kadar zdravi vživamo potrebno hrano in pijačo. Ta prijetnost sama na sebi še ni greh. Vendar nas pa ta prijetnost lahko tako zaslepi, da iščemo pri uživanju v prvi vrsti le njo, da samo zato jemo

in pijemo, ker nam diši. Ravno tega se pa moramo skrbno ogibati, ker se to nikakor ne vjema z dostojanstvom pametnega človeka. Zato piše sv. Pavel: „Kraljestvo božje ni jed in pijača, ampak pravičnost in mir in veselje v Sv. Duhu“. (Rim. 14, 17.)

Vsak kristijan se mora držati načela: Človek ne živi zato, da bi jedel in pil, ampak je in pije zato, da more živeti in spolnjevat voljo božjo. To načelo pa zahteva, da moramo in smemo uživati jed in pijačo le zmerno.

Nezmernost v jedi in pijači škoduje telesnemu zdravju in krajša življenje.

Mej pogani je bilo zelo razširjeno mnenje, da določi Bog že takoj pri rojstvu vsakemu človeku potrebno mero ali količino jedi in pijače. Ko človek to mero povžije, mora umreti. Iz tega mnenja so pogani dosledno sklepali: človek toliko delj živi, kolikor bolj dolgo ne povžije odločene mu mere: Vsakedo spozna, da je to le bajka. Vendar pa najdemo v nji sledove božjega nauka, ki ga je Bog zapisal v srce človeka: „Pri nobeni jedi ne bodi samogolten in ne segaj po vsaki jedi; zakaj po mnogih jedilih pride bolezen. . . Zavoljo pijanosti jih je že mnogo pomrlo, kedor je pa trezen, si daljša življenje“. (Sir. 37. 32—34.)

Špartanci so hoteli svojim otrokom že v njihovi nežni dobi vtisniti gnjev in stud pred nezmernostjo. V ta namen so enega sužnjev toliko časa napajali, da je bil popolnoma pijan. Takega so potem pokazali otrokom rekoč: „Glejte otroci, to je podoba nezmernega človeka!“ Ta prizor se je otrokom vtisnil globoko v srce in spomin. Ni čuda, da je postala zmernost Špartancev prislovica.

Kako vendar ti poganski stariši osramotijo one krščanske stariše, ki zapeljujejo svoje otroke s prigovarjanjem in zgledom k nezmernosti v jedi in pijači, ki svojim otrokom s preobilno in izbrano jedjo in pijačo že v najnežniši mladosti zamore kali zdravega in močnega razvijanja telesnih in dušnih moči in zmožnosti!

Naj nas vendar svare pred nezmernostjo obilne žrtve, ki se pokore za svoje grehe v bolnicah in norišnicah! Naj nas svare pred nezmernostjo žalostne družabne razmere v družinah pijancev. Kako žalostno! Gorje človeku, gorje narodu, ki se uda nezmernosti, ki išče svoj blager in uteho v alkoholu. Slepo drvi v neizogibno propast.

Nezmernost v jedi in pijači škoduje tudi duši.

Med bliskom in gromom je dal Bog na Sinajski gori Izraelcem zapoved: „Ne imej tujih bogov zraven mene. Ne delaj si izrezanih podob. . . Ne moli jih in ne časti jih, zakaj jaz sem Gospod, tvoj Bog.“ (II. Moj. 20, 3.—5.) Kedaj so prelomili Izraelci to zapoved. Takrat, ko so se vdali nezmernosti. In ljudstvo se je vsedlo jest in pit in so vstali igrat (po šegi poganskih daritev)“ (II. Moj. 32, 6.)

Zakaj se mnogi kristijani več ne menijo za postno postavo, dasiravno nam je sv. Cerkev post tako izdatno olajšala? Zato, ker ne poznajo več zmernosti ker „sledijo tja, kamor sla jih vleče.“ (Preširen). Odkod toliko ne-

čistosti, razuzdanosti, zakonske nezvestobe, pobojev, samomorov, preklinjevanja, nečistega govorjenja? Zato, ker se kristijani pogrezajo vedno globlje v nezumno uživanje. Že sv. ap. je to spoznal. Zato je tako ostro in odločno nastopil proti nezumnosti v jedi in posebno še proti pijančevanju. Pisal je Korinčanom, naštevajoč jim grehe, ki izključujejo iz nebeškega kraljestva: „Pijanci ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 10.). Resnično, modro in prav govori sv. pismo, ko odgovarja na vprašanja: „Komu gorje? Čegavemu očetu gorje? Kdo se prepira? Kdo pade v jamo? Kdo ima rane brez vzroka? Kdo kalne oči?“ Sv. pismo odgovarja jasno in določno: „Ali ne oni, ki sede pri vinu in pridno praznijo kozarce?“ (Preg. 23, 29, 30.)

Naravnost klasično popisuje sv. pismo žalostno stanje pijanca, ko govori: „Tedaj boš kakor oni, ki spi sredi morja in kakor speči krmar, ki je izgubil krmilo. In rekel boš: „Tepli so me, pa me ni bolelo; vlačili so me pa nisem čutil! Kdaj se bom zbudil in zopet dobil vina?“ (Preg. 23, 34, 35.) Da bi nas opozorilo na usodepolne posledice pijančevanja za dušo in telo, pristavi sv. pismo še opomin: „Ne glej vina, kadar je rumeno, kadar se lesketa njegova barya v kozarcu“, vino sicer „gladko teče“, toda „nazadnje te piči kakor kača-in razlije svoj strup kakor bazilisk. Tvoje oči bodo gledale po tujkah in tvoje srce bo govorilo spačeno.“ (Preg. 23, 31—33.)

Nezmernost v jedi in pijači ne škoduje samo telesu, ampak tudi duši, ne ruši samo časnega blagostanja, ampak tira svoje žrtve tudi v večno nesrečo. Kljub temu hoče svet dandanes samo uživati. In zdi se, če se ne motimo, da preteče nevarnosti ne vidi in ne sluti. Svet dere čez drn in strn v časno in večno propast. Ali smete vi, dragi bravci to mirno gledati? Nikakor! Saj bi se to ne vjemalo z namenom tretjega reda, saj bi take neumestne vaše ravnodušnosti ne odobral sv. oče Frančišek. On ni hotel zveličati samo sebe, ampak pridobiti je hotel za Kristusa in njegov sv. evangelij vse. Zato morate tudi vi, dragi tretjeredniki, biti apostoli zmernosti, z besedo in zgledom morate kazati svetu, da moramo sicer jesti, da smemo tudi piti, a oboje vedno le zmerno; pokazati morate svetu, da namen našega življenja ni jed in pijača! To sveto dolžnost, ki vam jo nalaga že krščanska ljubezen, pa bote vršili, če bote sami zmerno uživali potrebno jed in pijačo in če bote po svojih močeh ovirali in zatirali pijančevanje. Naj naštejemo tu nekaj zlatih pravil krščanske zmernosti:

Ne zanemarite nikedar molitve pred jedjo in po jedi. Pred jedjo in po jedi obudite vedno dober namen. Uživajte jed ali pijačo vedno le ob določenih časih; zunaj tega časa ne jejte in ne pijte brez resnične potrebe. Uživajte jed tako, kakršna se na mizo postavi. Ne bodite izbirčni in sladkosnedni.

Včasih si kaj malega pritrčajte n. pr. od kake jedi in pijače, ki vam zelo ugaja, ali od prvine, ko pride prvokrat v letu na mizo.

Uživajte počasi, ne prehlavno.

Ako pijete, ne izpraznite kozarca na mah v enem požirku.

Jejte in pijte vedno samo toliko, da bote po končanem obedu še sposobni za vsako telesno in duševno delo.

Držite vedno sveto postno postavo.

To so nekatera pravila zmernosti. Ravnajte se strogo po njih in prepričali se bote, da jih bote s pomočjo milosti božje vedno lažje izvrševali.

Krasno in spodbudno piše o postu, oziroma o zmernosti, sv. Bazilij Veliki. V homiliji o postu (I) išče vzrok, zakaj so se Izraelci izneverili Bogu ravno takrat, ko so prejeli od njega božje zapovedi. Na podlagi sv. pisma sklepa, da so začeli Izraelci malikovati zato, ker so se udali nezmernosti. Jedrnato zaključuje to svoje premišljanje rekoč: „Post vodi k Bogu, nezmernost v pogubljenje!“ Nato nadaljuje: „Kaj je zapeljalo Ezava in ga sažunjilo bratu? Ali ne jed? Ali nista materina molitev in post spočela Samuela? Zakaj je bil Samson nepremagljiv? Ali ne vsled posta, v katerem ga je spočela mati? Post ga je spočel, post ga je hranil, post ga je vzgojil za moža. — Post je rodil preroke — post je postavodajavce z modrostjo napolnil. Post je najlepši varih duše, zanesljiv tovariš telesa, orožje hrabrih mož, spretnost borivcev. Post odganja skušnjave; post nas oborožuje za pobožnost; post prebiva s treznostjo; post je oče zmernosti. — Ker se je Elija postil štirideset dni, je dobil milost, da je smel gledati Boga.“ Ves ta veličastveni slavospjev sv. Bazilija o postu velja tudi zmernosti. Kedo bi je torej z veseljem ne gojil? Saj nam bo sveta zmernost v življenju izvrstno priporočilo za vstop v dvorano, kjer bo Kralj nebes in zemlje pripravil svojim zvestim služabnikom večno pojedino.

Bodi svetloba!

Tako je rekel Gospod Bog ob stvarjenju sveta, ko je bila zemlja še pusta in prazna in jo je tema pokrivala. „In bila je svetloba“ (I. Mojz. 1, 3.) pravi sv. pismo na kratko zaznamujoč učinek božje volje. Tudi dandanes bi bilo dobro, da bi Bog zaklical vsemogočno besedo: Bodi svetloba! ne zato, da bi osvetlil zemljo, temuč da bi razsvetlil naša srca, naš razum, ki je morebiti bolj ko kedaj poprej potreben luči in razsvetljenja. Povsod kamerkoli se ozremo, vidimo razširjene najrazličniše zmote in še celo o temeljnih načelih in resnicah tako zmešane pojme, da se človek nehote vpraša: Kedo je zasejal toliko ljuljke v srca ljudi? Mnogi, žal premnogi, so prinesli ta plevel in seme zmote iz svetovne vojne, kjer so videli in slišali na bojnem polju in v zaledju malo dobrega, tem več pa hudega. Še tisto dobro, kar je ostalo iz vojne, se krha doma od dne do dne vsled vedno naraščajočega brezverskega duha, ki ga sipljejo in trosijo med ljudi razni veri neprijazni ali naravnost sovražni časopisi in knjižice. Še celo nekateri dobri so začeli omahovati.

Ne rečemo, da niso dobro podučeni v katoliški veri, toda uresničuje se nad njimi rek: „Krepko laži in obrekuj, nekaj bo že ostalo.“ Če ima mala, drobna kapljica moč, da izdolbe trdo skalo z neprestanim kapljanjem na isto mesto, kako bi mogli neprestani napadi na vero iti brez sledu mimo omahljivega človeškega srca? Mnogokrat bi kratek in krepak odgovor še marsikomu ohranil zaklad sv. vere, toda kedo naj pobija in zavrača te neprestane napade in ugovore? Duhovnik na pridiznici in v spovednici more le malo storiti, ker takih, ki bi poduka najbolj potrebovali, sploh v cerkev ni; in če bi tudi prišli, je nemogoče pri eni nedeljski pridigi odgovoriti na vsa vprašanja in ugovore. Pravtako tudi dobri časopisi, ki prinašajo semtertja odgovore na take napade in ugovore, takim ljudem ne pridejo v roke. Treba je torej žive besede, ki je pri roki vedno in povsod, kjerkoli je to potrebno.

Zato se obračamo na vas, dragi tretjeredniki in tretjerednice, da branite in zagovarjate sv. vero in cerkev vi po svojih močeh. Tretji red je razširjen po mestih in po deželi, v vsakem stanu ter spolu, vsaka starost ima svoje zastopnike. Zgodovina preteklih stoletji je priča, kako junaško so se ustavljali ravno tretjeredniki in tretjerednice za časa krivoverskega janzenizma in jožefinizma vsem protiverskim in proticerkvenim naklepom, zato smo prepričani, da boste tudi v današnjih, veri in katoliški cerkvi tako odtujenih in sovražnih časih pokazali enako srčnost in vdanost za vero.

Dvojna je vaša naloga! Prva je ta, da sè svojim lepim neomadeževanim življenjem kažete svetu, kako lepa je katoliška vera, in kako le ona more človeka trajno osrečiti, storiti plemenitega in mu podeliti notranji mir. To nalogo vršite dan za dnem z izpolnjevanjem redovnega vodila. Druga naloga je pa, da povsod, kjerkoli ste, bodisi v domačem krogu, bodisi v svojih delavnicah, bodisi na železnici ali na cesti, skratka povsod in vselej tudi z basedo pokažete svoje katoliško prepričanje. Zato je pa potrebno predvsem, da ste sami trdni v veri in pa da imate na vsak ugovor, ki vam pride na uho, takoj pripravljen tudi odgovor. V ta namen smo začeli v sledečem priobčevati kratke odgovore na najbolj razširjene ugovore zoper katoliško vero in nraavnost. Ker pa več oči več vidi in več ljudi več zve, zato prosimo vse, da pošiljate vse take ugovore, ki jih slišite v občevanju z ljudmi in jih navadno ne vedo primerno zavriniti, na uredništvo „Cvetja“ ali naravnost podpisanemu, da se začne naloga reševati in da bo vzvišeni namen v resnici dosežen.

Dr. P. Angelik Tominec.

1. ugovor: Vera nima s politiko nič opraviti.

Vera nima s politiko nič opraviti! Ali res ne? Poglejmo. Politika se peča z raznimi vprašanji. Zlasti obravnava gospodarska vprašanja, kakor na pr.: ureditev valute, poljedelsko (agrarno) reformo, razmerje mej delavci in delodajalci itd. itd. Glede vseh teh vprašanj si dolžan, da se držiš katoliških načel pravičnosti: „Vsakemu svoje“ in ljubezni: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.“ Kako bi se dala ta ali ona zadeva boljše rešiti, to je

stvar golega razuma in nima, izvzemši načel, po katerih se mora ravnati v resnici s politiko nič opraviti. To je delokrog države.

Toda politika se peča tudi z drugimi vprašanji, kakor na pr: z razmerjem cerkve do države in države do cerkve, z versko vzgojo otrok itd. V te vrste vprašanih pa katoličanu ni na prosto dano, kakšnega naziranja je in kako misli. Kot katoličan ne smeš nikedar zagovarjati načelne ločitve cerkve od države, nikedar ne smeš odobravati brezverske vzgoje, nikedar se ne smeš potegovati za razporoko ali obvezni civilni zakon. Ako bi to storil, grešiš proti pokorščini, ki si jo dolžan Bogu in sv. Cerkvi. V tem smislu veljajo besede: Kedor vas posluša, mene posluša. Kedor pa cerkve ne sluša, naj ti bo kot pogan in očitni grešnik. Kot katoličan pa tudi ne smeš podpirati tistih, ki so si stavili za nalogo, da take in slične razmere uvedejo v državi. Ne smeš si naročati listov, ki zagovarjajo in podpirajo ta stremljenja; ne smeš dati pri volitvah glasu možem, ki hočejo take stvari podpirati. Kakor ti je znano, se v ustavni državi delajo zakoni v parlamentu. V parlament pa pridejo možje, kakeršne si izvoli ljudstvo. Zato je sleherni, ki na kakeršenkoli način pripomore k zmagi veri in cerkvi nasprotnim možem, tudi sam soodgovoren za postave in zakone, ki jih ti možje izdelajo in potrdijo. Klic: Vera nima s politiko nič opraviti, bo še le tedaj upravičen, kedar bo smelo biti katoličanu vseeno, ali zmagajo v politiki katoliška načela ali pa nekatoliška. Tega pa ne bo nikoli.

2. ugovor: Čemu molitev, saj itak nič ne pomaga.

Že med vojsko pa tudi pozneje sem neštetokrat slišal krčeviti vzdih obupanega srca: Čemu molitev, saj itak nič ne pomaga. Razumljiv je, dragi moj sotrpin, tvoj obupni klic in vendar krivičen do Boga.

Kadarkoli sem ga slišal, vedno mi je prišla na misel lepa slika iz življenja nekega rokodelca, ki jo tako lepo popisuje Alban Stolz. Neki rokodelec je bil v silni stiski. Prizadeval si je in delal pošteno, da se prekoplje do blagostanja, pa je kljub vsemu vedno bolj lezel v dolgove. Gospodar ga je podil iz hiše, ker mu ni plačal zaostale stanarine, in vsled dolgotrajne suše prejšnjega leta je bila draginja tako neznosna, da mu je bilo naravnost obupati. Bridko je tožil nad grenko usodo in je večkrat izrazil misel, da si bo sam sè sveta pomagal. Žena njegova pa je bila bolj srčna, ker je imela vero. Tolažila je svojega moža, kakor je vedela in znala, pa je bilo vse zastonj. Nekoč sedi tudi žena vsa potrta pri mizi in se ne zmeni ne za jed in tudi govoriti noče. Mož je take še nikoli ni videl in hoče vedeti, kaj ji je. Žena spčetka ni hotela dati nobenega odgovora, ko ji pa mož le ne da miru, reče končno: „Nocoj se mi je nekaj silno žalostnega sanjalo. Naš ljubi Bog je umrl in vsi angelji so šli za pogrebom jokaje in tudi name je misel, da je Bog umrl napravila globok vtis; sedaj mi je tesno pri srcu.“ „Neumnica“, jo zavrne mož, „kako moreš kaj takega misliti? Ali Bog sploh more umreti?“ Ženin obraz se hipoma razjasni, obe roki svojega moža pritegne k sebi in

mu z ljubeznivo resnostjo reče: „Torej še živi stari Bog?“ Začuden nad takim govorjenjem svoje žene odvrne mojster: „Seveda še živi, kako le moreš tako otročje govoriti!“ Tedaj ga globokoverni žena pogleda še globekeje v oči in pravi: „No torej, če stari Bog še živi, isti Bog, ki nas je že 30 do 40 let do te ure ohranil pri življenju, zakaj torej hočeš obupati in nimaš do njega nobenega zaupanja? Če Bog ni umrl, tedaj se tudi ni spremenil, in kakor je za naju skrbel, ko sva bila še mala otroka, tako skrbi še danes za naju in najine otroke. Nikar torej ne delaj Bogu krivice sè svojo malosrčnostjo.“

Ravnotako so tudi vsi tisti, ki trdijo, da je vsaka molitev zastoj, če ne v srcu, pa v dejanju prepričani, ali bi vsaj morali biti, če bi količkar mislili, da je Bog umrl in se torej za nas prav nič ne briga. Nespametna je ta trditev, zakaj Bog nas ljubi bolj kot more katerikoli oče ljubiti svojega otroka. Bog ljubi tudi tebe, dragi moj, četudi morda ne usliši takoj tvoje prošnje. Morda se ti prav tako godi, kaker malemu tri- ali štiriletnemu otroku, ki prosi stariše, naj mu dajo britev ali škarje, ne, ker jih rabi, ampak zato, ker se lepo svetijo in mu ugajajo. Seveda mu stariši prošnje ne uslišijo; otrok joka in se pritožuje, češ da zanj ne marajo; in vendar mu stariši tega niso odrekli kakor da ga ne bi ljubili, temuč iz ljubezni, ker vedo, da bi se otrok ranil. Ko pride otrok v leta, spozna svojo zmoto in je starišem hvaležen, da mu te ali one stvari niso dovolili.

Glej, dragi moj, tudi ti si večkrat tak otrok v očeh božjih; Boga prosiš za tako reč, o kateri On ve, da bi ti škodovala, bodisi v časnem ali večnem življenju, Bog ti je ne da, da ti pa zato kaj drugega mnogo boljšega. — Dokler veruješ, da je Bog, moraš tudi verovati, da so resnične njegove besede: „Sleherni, kateri prosi prjeme, in kedor išče, najde in kedor trka, se mu bo odprlo.“ (Luk. 11, 10.) Zakaj Bog, ki bi mogel goljufati ali goljufan biti, bi ne bil več pravi Bog. Zdaj sicer ne spoznaš, zakaj te ali one prošnje Bog noče ali noče takoj uslišati, zato godrnjaš zoper njega, spoznal boš pa to čez nekaj let, gotovo pa v večnosti in tedaj boš Bogu hvaležen, da ni uslišal tvoje molitve tako, kakor si želel. Tudi egiptovski Jožef je jokal, ko so ga bratje prodali v Egipet, tudi njemu je bilo hudo, da je moral po nedolžnem in kljub prošnjam tako dolgo sedeti v ječi. Toda še pred koncem svojega življenja je moral priznati: Kar Bog stori, vse prav stori. Do istega spoznanja boš prišel prej ali slej tudi ti.

Dopisi.

Sv. Tomaž pri Ormožu. V tej župniji je vpeljal tretji red g. župnik Jožef Maučič Škoda, da prvotnega zapisnika udov ni več najti.* V mariborskem glavnem zapisniku je sledeča opazka: »Udje, vpisani pod št.— so bili sprejeti od preč. g. Jožefa Maučič, žup-

* Najbrže zapisnika niso imeli, ker so pošiljali imena sprejetih in obljub v bližnjo samostansko skupščino, kakor se to zahteva v podružnici. (Op. uredn.)

nika pri Sv. Tomažu«. Udje so bili iz več župnij. — Rajni preč. g. župnik in dekan Jakob Caf pa so se pridružili svetotrojiškemu samostanu, in so ostali pri tem vsi tomaževski tretjeredniki do zadnjega časa. — Med vojsko so nastale zastran vizitacije ali nadzorovanja težave, ker je k Sv. Trojici predalec in se voznikov skorej ni moglo dobiti. — Želja sedanjega župnika preč. g. Matije Zemljič-a je bila, da se pridruži tukajšnja podružnica zopet Mariboru zaradi ugodne zveze. To se je tudi izpeljalo. Dne 2. maja 1920, ob priliki »vednega češčenja« je P. Filip Benicij, vizitator iz Maribora tretji red sv. Frančiška tu kanonično ustanovil, vpeljal organizacijo in je imenoval prvo predstojništvo za dobo treh let.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. Tretjerednica sebe in hčer v važni zadevi. — Družina Dorobnič. — Neka tretjerednica svojega sorodnika, da bi na priprošnje sv. Frančiška zopet dobil dar sv. vere in za mir v družini. — Neka druga tretjerednica na Kronski gori za ozdravljenje hudih bolečin v glavi. — Zopet druga priporoča svoje sorodnike za pravo krščansko življenje in sebe v več zadevah.

II. Dalje se priporočajo pokojni udje tretjega reda skupščine:

1. ljubljanske: Frančiška Makovec, Ana Velkaverh, Lucija Dimnik, Marija Pikec (večletna zaupnica iz tob. tov.), Frančiška Vute, Marjeta Kališ, Ivana Lamplč, Karolina Spec, ki je napravila obljubo tretjega reda na smrtni postelji in je 19 let stara rada in vesela umrla. Bila je nedolžno, zares pobožno dete.

2. mariborskega okrožja: Sv. Jernej pri Ločah: M. Korošec. — Mačanedelja: Ana Filipič. — Sv. Lovrenc na Dravskem polju: Urša Lubej. — Črešnjevec: Elizabeta Stribelj. — Lučane: Barbara Stelcelj. — Maribor: Neža Kačar, Marija Herceg, Julijana Gerlič.

3. škofjeloške: Šk. Loka: Franc Hafner, Jernej Marn, Katarina Šink, Ana Bernik, Uršula Mlinar, Marijana Krmelj, Marijana Križaj, Terezija Štajer, Marija Omejc, Marija Oblak, Marija Rant, Magdalena Gatej, Marija Notar, Neža Golob, Marija Čadež in Barbara Franko. — Stara Loka: Janez Jenko, Urban Logonder, Marija Štrekelj, Marija Tratnik, Ana Jenko, Ana Jamnik, Marija Demšar in Jera Berčič. — Šmartno pri Kranju: Marija Benedik, Mina Rajgelj in Frančiška Križnar. — Mavčiče: Marija Jenko. — Rateče: Neža Berčič. — Sora: Valentin Dolenc in Mar. Čarman. — Žabnica: Mina Hafner. — Sv. Lenart nad Škofjo Loko: Marija Sušnik in Marija Vidmar.

III. pokojni udje Armade sv. Križa: Pirečnik Marija iz Topoliščice; Černe Marija iz Ljubljane; Šurk Marija, Markuš Marija, Berdovnik Marija, Strujavš Cecilija iz Prihove; Pikec Marija iz Ljubljane; Glasenčnik Apolonija, Dvornik Marija, Golob Marija, Ocepek Ana iz Šoštanja; Levstek Ivana iz Marolč; Černe Marija iz Device Marije Polja.

Zahvala za uslišano molitev.

V noči od 26. na 27. sečna lanskega leta sta vlomila dva roparja in prišla v mojo spalnico, ko sem bila v trdnem spanju in popolnoma sama. Zahtevala sta denar. Dala sem neki mali znesek, s katerim nista bila zadovoljna in mi žugata smrt, če dobita kaj več, česar jima nisem dala. Takoj začneta iskati in razmetavati, jaz pa prositi na tihem v srcu Jezusa, Marijo, sv. Antona in sv. Jožefa za pomoč in obljubim, da bom, ako ostanem pri življenju, v Cvetju se javno zahvalila za izkazano pomoč. — Bila sem uslišana. Roparja drugzega denarja nista našla, akoravno sta ga imela že v rokah. V poldrugí uri sta odšla; odnesla sta, kar sta hotela. Škoda blaga, ki sta ga vzela, a pri življenju sem ostala. — Vsled prestanega strahu in radi bolezní, ki me je napadla na to, sem pozabila na storjeno obljubo. Zato se sedaj tem bolj presčno zahvalim Jezusu, Mariji sv. Antonu in sv. Jožefu za čudovito rešitev. Strahovnik Marija, Škale, Velenje. — Pipan Marija se zahvaljuje Mariji, kakor je obljubila, za ozdravljenje nevarno bolne roke.

Prejeli smo, objavljamo in priporočamo vsem, ki lahko in radi kaj darujejo za spominik † p. Stanislava v njegovi rojstni vasi; zlasti priporočamo to prošnjo tretjerednikom ribniške doline.

===== Za Škrabčev spomenik! =====

Rojaki! Jeseni lanskega leta je zatisnil trudne oči ponižen mož, skromen redovnik, velik učenjak, svetovnoznan kulturni delavec, velečislav slavist — naš P. Staņislav Škrabec. Kakor je bilo tiho in skromno njegovo redovniško življenje, tako skromen in tihi je bil tudi njegov pogreb. Smrt ga je namreč pokosila ravno v trenutkih, ko je bil duh našega naroda prevzet od velikih političnih dogodkov, ki so objeli dušo vsega jugoslovanskega naroda in vsakega posamičnega Jugoslovana. V splošnem veselju tudi smrt našega velikega učenjaka narodu ni zasekala tako skeleče rane, kakor bi jo bil začutil v drugih razmerah vsak Jugoslovān. Veliki mož, ki je s svojim uma svetlim mečem širom sveta proslavljāl naš narod, ne sme ostati pozabljen. Slovenski in ves jugoslovanski rod mu je dolžan trajno hvaležnost.

Zato si je „Dijaška Zveza za ribniški okraj“ postavila v svoj delovni program tudi točko, da svojemu ožjemu sorojaku postavi dostojen spomenik s tem, da v njegovo rojstno hišo v Hrovači pri Ribnici vzida spominsko ploščo. V to svrhu se je sestavil podpisani odbor za Škrabčev spomenik, in ima nalogo, nabrati potrebnih prispevkov v ta namen. Rojaki! Narod, ki svojih velikih mož ne časti, jih vreden ni! Počastimo spomin našega P. Stanislava Škrabca! Obračamo se torej na našo javnost za denarne prispevke, ki se naj izvolijo pošiljati podpisnemu odboru za Škrabčev spomenik v Ribnici. Vsak najmanjši dar dobrodošel.

V Ribnici, dne 24. decembra 1919.

Odbor za Škrabčev spomenik:

Skubic Anton, dekan, predsednik	Ambrožič Francè, fil., podpredsednik	Ilc Andrej, stud. th., tajnik
Levstek Andrej, stud. iur., tajnika namestnik	Oražem Ivan, stud. th., blagajnik	Ilc Josip, fil., blagajnika namestnik
Levstek Franc, posestnik odbornik	Tanko Ivan, posestnik, odbornik	

Darovi.

Za frančiškansko misijonsko družbo iz Maribora: Kocjan Katarina 50 K; preč. g. župnik v Breznu 100 K; preč. g. župnik v Spodnji Polskavi 41 K 20 v; preč. g. dekan v Ormožu 23 K; preč. g. župnik pri Sv. Petru pri Mariboru 100 K; Stranjšak Frančiška 145 K 20 v; Voršič Marija 33 K; Jančič Anton 3 K; Kolar Johana iz Vuhreda 30 K; Sobotič Pavlina iz Črešnjevca 6 K; Glumač Elizabeta za 2 krščenca na ime Jožef in Anton 300 K. —

Za Armado sv. Križa: Miglar, Ljubljana 2 K; Juvan, Ljubljana 2 K; Zidanšek Julika, Škedenj 22 K; Strahovnik Marija Velenje 20 K; Hudoklin Urša, Šent Jernej 20 K; Malle Marija, Podvrhanjca 111 K; Šerko, Ljubljana po P. S. 5 K; o. Bernardin Salamun, kaplan v Podlehniku 100 K; Pasquotti Frančiška, Polica 13 K, Božič Ana, Ljubljana 24 K; Miloščina nabrana v franč. cerkvi v Ljubljani 157 K; Miloščina nabrana v franč. cerkvi v Kamniku 276 K; Nežika Žurman, Ljubljana 310 K; Koren Jožef, Topolščica 19 K; Elikan Ana, Orle 1 K; Cerar Marija, Ljubljana 3 K; Čuješ Alojzija (prosim, da bi poslali p. Angeliku svoj naslov, da bo vedel kam poslati knjižice) 61 K; Strucelj Frančiška, Prihova 155 K; Rozman Uršula, Boh. Bistrica 88 K; P. Jeronim Knoblar, Chicago 190 K; Rake Florijan, Celje 76 K; Pečolar Janez, Topolščica po g. Jožefu Koren 10 K; Neimenovana 1 K; Bobovec Martin, Lipovci 224 K; Malle Uršula, Podsinjska vas 28 K; Bobnar Matija, Lahovče 2 K; g. Janez Vilfan, kaplan v Dolu 47 K; Ivan Šteh po g. Jan. Vilfanu, Dol 20 K; Centrih Fani, Ljubljana po P. S. 5 K; Vider Pavla, Ljubljana po P. S. 20 K; Neimenovan iz Št. Jurija po P. Ladislavu Hazemali 9 K; Hriberšek Neža, Soštanj 30 K; Grebenc Marija, Marolče 58 K; Prelesnik Genovefa, Ljubljana 4 K; Karničnik Katarina, Prevalje 12 K; Oset Marija, Št. Jurij 50 K; Jaklič Ivan, Ljubljana 10 K; Šegina Marija, Ljubljana po P. S. 3 K; Pfeifer Antonija, Kranj 10 K; Pfeifer Marija, Kranj 10 K; Završnik Albina, Kranj 5 K; Neimenovana po P. Benediktu 5 K; Neimenovana po P. Avguštinu 20 K; Zlatnar Frančiška, Ljubljana po P. S. 10 K; Zajc Helena, Dev. Mar. Polje 4 K; Sešek Marija, Dev. Mar. Polje 3 K; Černe Marija, Dev. Mar. Polje 3 K; Zore Matilda, Ljubljana po P. S. 31 K; Miloščina nabrana v franč. cerkvi v Pazinu 264 K; Udje A. sv. K. v Štangji po g. župniku Žnidaršiču 160 K; Marija Bevc, Kamna gorica 28 K; Katarina Hrovat, Ljubljana 30 K; Ana Kovačič, Ljubljana 42 K; Ivanka Kranjc, Ljubljana 20 K.

Rimsko-serafinski koledar za leto 1920.

Mesec avgust.

<p>1. nedelja, 10. po bink: sv. Peter v verigah.
2. pondeljek: porcijunkula. P. O.
3. torek: sv. Alfonz Lig. c. uč.
4. sreda: sv. Dominik, sp. P. O.
5. četrtek: Marija Snežn.; bl. Cik, sp. 1. r.
6. petek: spremenjenje Kristusovo.
7. sobota: sv. Kajetan, sp.</p>	<p>16. pondeljek: sv. Joahim, sp.
17. torek: sv. Rok, sp. 3. r. P. O.
18. sreda: sv. Helena, cesarica.
19. četrtek: sv. Ludovik, škof 1. r. P. O.
20. petek: sv. Bernard, opat.
21. sobota: sv. Ivana Frančiška, vd.</p>
<p>8. nedelja 11. po bink.: sv. Cirjak in drugi muč.
9. pondeljek: bl. Janez Alvern. sp. 1. r.
10. torek: sv. Lavrencij, muč.
11. sreda: sv. Tiburcij in Suzana, m.
12. četrtek: sv. Klara, dev. 2. r.; P. O. V. O.
13. petek: bl. Peter Molijanski, sp. 1. r.
14. sobota: post, bl. Sanktes, sp. 1. r.</p>	<p>22. nedelja, 13. po bink.: Marijino sedmero veselje V. O, P. O.
23. pondeljek: sv. Filip Benicij, sp.
24. torek: sv. Jernej, apostol.
25. sreda: sv. Ludovik, kralj sp. 3. r. P. O. V. O.
26. četrtek: sv. Hijacint, sp.
27. petek: sv. Jožef Kalasancij, sp.
28. sobota: sv. Avguštin, šk. c. uč.</p>
15. nedelja 12. po bink. Marijino vnebovzetje V. O., P. O.	<p>29. nedelja, 14. po bink.: angelijska, P. O; obglavljenje sv. Janeza Krst.
30. pondeljek: sv. Roza Limanska, d.
31. torek: sv. Rajmund, sp.</p>

Opomba: **P. O.** pomeni popolni odpustek za vse verne v cerkvah treh redov sv. Frančiška.

P. O. pomeni popolni odpustek samo za ude treh redov sv. Frančiška.

V. O. pomeni vesoljno odvezo s popolnim odpustkom.

